

TÜSAD AKADEMİ dijitalde yine bir ilke imza attı

Tütün kontrolünde düz paket uygulaması başlıyor

Solunum 2019, Ekim'de Bodrum'da gerçekleşecek

Bilimle aldatmak...

“Bilimin yöntemlerinden ayrılmamak güvenli bir yoldur. Bir hastalık için aklımıza gelen tedavi yöntemlerini belli aşamaları geçmeden uygulayamayız. Uygularsak, bizim öksürük için meyan kökü öneren aktardan bir farkımız olur mu? Bunca yıl boşuna okuyup diplomalar, yeterlilik belgeleri almak için boşuna mı uğraştık?”

>> Dr. Arzu Mirici TÜSAD Başkanı

Bilimle aldatmak mı? Yoksa bilimi kullanarak aldatmak mı demeliyim?

Gün geçmiyor ki; sosyal medyada, yazılı ve görsel basında hastalıkların mucize çözümlerinden bahsedilmesin. Bir bakıyorsunuz, o güne kadar varlığından haberdar bile olmadığımız ya da sadece besinleri tatlandırmak amacıyla tükettiğimiz kimi maddelerin çok önemli bir sağlık sorununu kökünden çözdüğünü öğreniyoruz. Bir başka gün ise, kronik bir hastalığın dünyadaki yüz binlerce hekimin hiç aklına gelmeyen bir mutlak çözüm yöntemi olduğunu müjdeleyen bir haberle karşılaşırız. Keşke öyle olsa. Herhalde buna en çok hekimler sevinirdi. Kronik hasta izlemek gerçekten zorlu bir iştir. Adeta ölenle ölürsünüz. Ağır ağır tüm aşamaları hastanızla birlikte yaşarsınız ve çoğu kez olcaıkları anlatmak size çok ama çok zor gelir. Çare aramak ve çare olabilecek fikirlere kulak kabartmak, aklı başında her hekimin yapması gereken şey.

Biz ne diyoruz?

“ÖNCE ZARAR VERME.” Bunun için bilimin yöntemlerinden ayrılmamak güvenli bir yoldur. Bir hastalık için aklımıza gelen tedavi yöntemlerini belli aşamaları geçmeden uygulayamayız. Uygularsak, bizim öksürük için meyan kökü öneren aktardan bir farkımız olur mu? Bunca yıl boşuna okuyup diplomalar, yeterlilik belgeleri almak için boşuna mı uğraştık? Neyin bilim olduğunu anlatmaya gerek yok, ancak neyin olmadığı üzerinde durmak daha yararlı olabilir. Tarım Bakanlığı'nın izniyle ithal edilen bir maddenin insanlar üzerinde uygulanması

**Türkiye
Solunum
Araştırmaları
Derneği**

“Türkiye Solunum
Araştırmaları Derneği” adına

YAYIN

İmtiyaz Sahibi

Dr. Mecit Süerdem

Yazı İşleri Müdürü

Dr. Benan Çağlayan

Editör

Mukadder Çalikoğlu

Editör Yardımcıları

Berna Kömürcüoğlu

Ali Fidan

Yayın Koordinatörü

Hatice Yıldırım Somuncu

Yönetim Merkezi

Sahrayıcedit Mh. Atatürk Cad.

Aslan Kaptan Çıkmazı Sk. No: 1

K: 3 D: 5 Kadıköy/İSTANBUL

Tel: (0216) 410 22 58 - 59

Faks: (0216) 410 22 60

solunum@solunum.org.tr

www.solunum.org.tr

YAPIM

DOMEDYA

İletişim ve Etkinlik Ajansı

Suadiye Mah. Ark 399

No 399/B 1 Kadıköy, İstanbul

Tel : 0216 970 21 29

Fax: 0850 220 04 51

domedya@domedya.com.tr

Editör:

Nilgün Karataş

Ezgi Aktaş

Grafik Tasarım: Belma Kuyucu

Yayın Türü

Online olarak yayınlanmaktadır.

www.solunum.org.tr

Yerel süreli yayın

Solunum Aktüel yılda üç sayı

olarak yayınlanır.

Gazetede yer alan yazılar izinsiz kullanılamaz. Yayınlanan röportaj veya köşe yazılarındaki görüşler ile ilgili sorumluluk tamamen röportaj veren kişilere ve yazarlara aittir.

ISSN: 1309-5285

Kapak yazısının devamı...

bilimsel kanıt dayalı bir yöntem değildir. Belli ki yeterli testler yapılmamış ve insan sağlığı açısından izin alamamıştır.

Herhangi bir deney, bir bilimsel makalenin konusu oldu diye o yöntem “bilimsel olarak kanıtlanmış” etiketi alamaz. Deney yeterince tekrarlanmalı, o güne kadar ispatlanmış diğer yöntemlerle karşılaştırılmalı ve yararlı olma durumu açıkça ortaya konmalıdır. Bildiğiniz gibi ilgili bilim alanı “kanıt değeri” kavramını uzun uzun inceler.

Peki, tüm bu aşamalardan geçmemiş olan yöntemleri hastalarınıza uygulayamaz mısınız? Tabii ki uygulayabilirsiniz ama hastalarınıza yöntemin uygulama aşamasında olduğunu, henüz etkisini ve olası yan etkilerini bilmediğinizi ama mesleki deneyiminiz ile olumlu sonuçlar alabileceğinizi düşündüğünüzü anlatarak izin almak suretiyle yapabilirsiniz. Bu sizinle hastanız arasındaki anlaşmaya bağlıdır. Erişkin ve akıl sağlığı yerinde olan bireyler bunu yapabilirler. Ancak uyguladığınız tedavi yönteminin sonuçları hakkında gerçeği yansıtmayan ifadeler kullanmak sorumluluk gerektirir. Hele hele “ilk kez”, “çığır açıcı”, “mucize çözüm” ve “şoke edici” gibi ifadeler baştan aldatılmayı çağırır. Çünkü bilimsel tedavi yöntemlerinin geçerli olabilmesi için ilk kez yapılması değil, defalarca tekrarlanmış olması gerekir. Artık 18’inci yüzyılda değiliz. İnternet sayesinde her türlü bilgiye ulaşabiliyoruz.

“Herhangi bir deney, bir bilimsel makalenin konusu oldu diye o yöntem ‘bilimsel olarak kanıtlanmış’ etiketi alamaz. Deney yeterince tekrarlanmalı, o güne kadar ispatlanmış diğer yöntemlerle karşılaştırılmalı ve yararlı olma durumu açıkça ortaya konmalıdır. Bildiğiniz gibi ilgili bilim alanı ‘kanıt değeri’ kavramını uzun uzun inceler.”

Ama sorun bilim gazeteciliğinde.

Bilim gazeteciliği, bilimin önemini ve bilimin yalnızca bilim insanlarının konusu olmadığını vurgulayarak bazı değerlendirme yöntemleri öneriyor. Bir bilim haberini yorumlarken biri iyi niyetli/art niyetli ve diğeri bilimsel/bilimsel olmayan olmak üzere iki eksenden söz ediliyor. Uzmanlar, en tehlikeli olanların kötü bilim örnekleri olduğundan ve sağlık alanındaki bu tür haberlerin topluma zarar verebileceğinden endişe ediyor. Konunun uzmanı olmayan bir kişinin bilim haberlerini değerlendirirken örneklem büyüklüğüne, örneklemin temsili olup olmamasına, bilimsel tutarlılığa ve neden sonuç ilişkisinin doğru kurulup kurulmadığına bakması gerektiğini hatırlatıyorlar. *

Yani hekimlerin olduğu kadar, habercilerin de sorumluluğu var.

Tıpta uzmanlık dernekleri kuruluş amaçları doğrultusunda hem üyesi olan hekimlere çalışma alanı sağlamak hem de elde edilen bilimsel veriyi üyeleriyle ve kamuoyuyla paylaşmakla yükümlüdür. Bu amaçla alanlarında deneyimli çok sayıda hekimin katıldığı kongreler düzenlenmekte ve bilimsel gelişmeler tartışılmaktadır. Bilimsel verinin tartışma zemini kamuoyundan önce bilimsel kongreler olmalıdır.

Bu yıl 41’inci Ulusal Kongremiz olan SOLUNUM 2019, dünyanın farklı ülkelerinden deneyimli bilim insanlarının katılımı ile Bodrum’da gerçekleşecektir. Katılımınız bizleri onurlandıracaktır.

Sağlıkla ve bilimle kalın.

*Tevfik Uyar’ın 16.03.2018 tarihli Üsküdar Üniversitesi’ndeki söyleşisinden.

Editörün köşesi

Yeni bir yılı daha büyük umutlarla karşıladık. Ve 2019'un ilk Solunum Aktüel'i bilgilendirici ve dolu dolu içeriğiyle yeniden karşınızda.

Hepimiz neredeyse her gün medyada ve sosyal mecralarda hastalıkların mucize çözümlerini gündeme getiren haberlerle karşılaşyoruz. Başkanımız Arzu Mirici de, yazısında bu konuyu gündeme taşıyor. Mirici, "ilk kez", "çığır açıcı", "mucize" ve "şoke edici" başlıklarıyla tam anlamıyla araştırmadan okuyucuya sunulan bu haberlerde kullanılan dile değinerek, özellikle sağlık ve bilim alanındaki sorumlulukları hatırlatıyor.

Bu arada TÜSAD AKADEMİ tüm hızıyla çalışmalarını sürdürüyor ve TÜSAD AKADEMİ Başkanı Dr. Oğuz Köktürk, Solunum Aktüel için kaleme aldığı yazıda okurlarımıza bir yeniliğin müjdesini veriyor. Ülkemizin neresinde olursa olsun, bütün üyelerimizin gerçekleşen tüm toplantılara ulaşabileceği şekilde tasarlanan yeni sayfayı severek kullanacağınıza inanyoruz.

Hepinizin bildiği üzere, derneğimiz için uluslararası kongrelerle yapılan işbirliği faaliyetleri büyük önem taşıyor. Dr. Semra Bilaçeroğlu ve Funda Coşkun, yazılarında Egyptian Scientific Society of Bronchology (ESSB) tarafından Kahire'de düzenlenen ESSB 17. Yıllık Kongresi'nde ülkemizi ve derneğimizi başarıyla temsil etmenin ve TÜSAD olarak ESSB üyeleriyle uzun süreli bir bilimsel işbirliğinin ilk adımını atmış olmanın mutluluğunu paylaşıyor. TÜSAD İdari Yöneticisi Hatice Somuncu, 15-19 Eylül 2018 tarihleri arasında Paris'te gerçekleşen Avrupa Solunum Derneği Kongresi (ERS 2018) kapsamında yürütölen TÜSAD faaliyetleri hakkında bizleri bilgilendirirken, sağladığımız "Yurtdışı Kongre Katılım Desteği" ile ERS 2018'e katılan Dr. Fatma Yıldırım da ERS 2018 izlenimlerini okurlarımızla paylaşıyor. Dr. Seda Tural Onur ise, İtalya'nın "Kızıl Şehir" lakaplı kenti Bolonya'da gerçekleşen 2'nci COPD Med Sempozyumu ile ilgili yazısında, KOAH konusundaki gelişmelerin detaylı şekilde ele alındığı kongreyle ilgili bizleri bilgilendiriyor. TÜSAD olarak katılım sağladığımız Tütün Kontrolü Üst Düzey İstişare Toplantısı da gündem bölümümüzde okuyacağınız yazılar arasında yer alıyor.

Değerli okurlar, TÜSAD İnhalasyon Tedavileri Çalışma Grubu'nun (İNTEDA), inhalasyon cihazlarının hatalı kullanımına ilişkin gerçekleştirdiği çalıştayın sonuçlarını Dr. Mecit Süerdem'in değerlendirmeleri ile birlikte bu sayımızda okuyabilirsiniz. Başkan Yardımcımız Dr. Ülkü Yılmaz ise, yapımına derneğimizin katkıda bulunduğu "Türkiye'de Akciğer Kanseri Raporu" hakkında bilgilendirici bir yazı kaleme aldı.

Bildiğiniz üzere, 2018'de 48'inci yılını kutlayan derneğimizin 40'ıncı kongresi olması nedeniyle özel bir önem taşıyan SOLUNUM 2018'i geride bıraktık. 'Bir Solukta' geçen kongremizde yaşananları yine bu sayımızda okuyabilirsiniz. Dr. Filiz Koşar ve Dr. Deniz Köksal, yazılarında arayüzü tamamen güncellenen ve tamamen yenilenen online makale kabul sistemiyle yepyeni bir döneme giren Eurasian Journal of Pulmonology'deki (EJP) yenilikleri aktarıyor.

Bu karara göre, SOLUNUM 2019'da sunulacak sözel bildirilerin özeti, online dergimizde yer alacak. Bu sayımızda sizlerle paylaştığımız bir diğer haber ise, akciğer sağlığına yönelik halkı bilgilendirmek amacıyla hayata geçirdiğimiz video röportaj serisiyle ilgili. "Akciğer Sağlığı Hakkında Her Şey" adını taşıyan seriye dair tüm ayrıntıları yazımızdan öğrenebilirsiniz.

Solunum Aktüel'de her zaman olduğu gibi bu sayıda da hayata dair renkli ve dopdolu içeriklere yer verdik. Bu sayımızda yer alan Buket Uzuner söyleşimizi keyifle okuyacağınızı düşünüyoruz. Dijital dünyanın yükselen trendi olan ses teknolojisini ele aldığımız yazımız, teknoloji meraklılarının ilgisini çekecek. Yılın en iyi 10 belgeselini derlediğimiz yazımız ise, kurgu senaryolardan sıkılıp gerçeklik arayan okurlarımızı mutlu edecek.

Yeni rotalar keşfetmekten hoşlanan okurlarımıza da 2018'in Kasım ayında gerçekleşen COPD Med 2 Sempozyumu'na da ev sahipliği yapan İtalya'nın Bolonya şehriyle ilgili yazımıza göz atmalarını öneriyoruz.

Yeni sayılarda görüşmek üzere...

Dr. Mukadder Çalıkoğlu

Gündem Aktüel

TÜSAD AKADEMİ'nin yeni yüzü açıldı

Dijital projelerde yine bir ilk

TÜSAD AKADEMİ, dijital projelerde yine bir ilke imza attı. Üyelerimiz, TÜSAD AKADEMİ'nin yeni web sayfasında bilimsel aktivitelerimizin tümünü indekslenmiş olarak 365 gün 24 saat izleme fırsatı bulacak.

>> Dr. Oğuz Köktürk
TÜSAD Akademi Başkanı

TÜSAD AKADEMİ; derneğimizin ulusal kongre dışındaki eğitim çalışmalarını planlamak, bilimsel organizasyonlarını gerçekleştirmek ve bunların yönetimini sağlamak amacıyla 2011 yılında kurulan bir oluşumdur. TÜSAD AKADEMİ, 2012 yılından beri yurtiçi ve yurtdışında kurs, sempozyum, olgu sunumları, güncelleme ve özel gün toplantıları, canlı yayınlar ve akademi kampı gibi farklı formatlarda bilimsel aktiviteler düzenlemektedir.

TÜSAD AKADEMİ, “Bölgesel Sempozyumlar” formatında, birçok ilimizde ve en güncel konularda sempozyumlar gerçekleştirmektedir. “Kurs” formatında yapılan toplantılarda ise; siz değerli üyelerimizin talepleri doğrultusunda gerek hekimlerimize gerekse hemşire ve teknisyenlerimize yönelik SFT'den EBUS'a, NIMV'dan Torasik USG'ye kadar birçok konuda kurslar düzenlenmektedir.

“AKADEMİ Kampı” olarak isimlendirilen “güncelleme” toplantıları, solunum sistemi hastalıklarının temel konularında, en son bilgilerin sunulduğu, interaktif tartışma ortamının yaratıldığı ve oldukça beğeni toplayan bir toplantı formatıdır.

“Online Olgu Sunumu” toplantılarımız, her ayın son perşembe günü alanında en tecrübeli kliniklerimiz tarafından webcast sunumu şeklinde, oldukça yüksek katılımı gerçekleştirilen toplantı formatımızdır.

TÜM BİLİMSEL AKTİVİTELER İZLENEBİLİR HALE GETİRİLDİ

Yeni dönem faaliyetleri içerisinde gerçekleştirdiğimiz en önemli çalışmamız ise; tüm bilimsel aktivitelerimizin siz değerli üyelerimizin tamamı tarafından izlenebilir hale getirilmesidir. Bu amaçla TÜSAD AKADEMİ için bağımsız bir web sayfası oluşturulmuş, gerçekleştirdiğimiz toplantılardaki tüm konuşmaların video çekimleri yapılarak bu sisteme yüklenmiş ve indekslenmiş olarak sizlerin erişimine sunulmuştur. Bu sayede ülkemizin neresinde olursa olsun yapılan toplantılar yalnızca sınırlı bir kesimin değil, tüm üyelerimizin izlemeye açık hale getirilmiştir. Alanımızda ilk kez uygulanan bir sistemle anahtar kelimelerinizi kullanarak tüm sunumların istediğiniz yerine gitme şansınızda olacaktır.

365 GÜN, 24 SAAT HİZMET VEREN BİR OKUL GİBİ

365 GÜN, 24 SAAT HİZMET VEREN BİR OKUL GİBİ

TÜSAD AKADEMİ'nin yeni yüzünün imkanları yalnızca bununla da sınırlı kalmamış, inceledikçe detaylarını göreceğiniz (Canlı yayın sunumlarımız, derlemeler, uzlaş raporları, olgu sunumları, olgu gönderme, soru sorma vb.) birçok özellik bu sayfada yer alarak ve bir okul gibi, 365 gün 24 saat sizlere hizmet vermeye başlamıştır. Lütfen bu sayfada yer almasını istediğiniz ilginç olgu sunumlarınızı siste-

YILIN İLK KAMP ETKİNLİĞİ MARDİN'DE

TÜSAD AKADEMİ tarafından organize edilen TÜSAD AKADEMİ Kampı, "Göğüs Hastalıklarında Yenilikler ve Güncel Gelişmeler" başlığı altında 1-3 Mart 2019 tarihleri arasında Mardin'de Hilton Garden Inn'de gerçekleşecek. Kamp Başkanlığını Dr. Oğuz Köktürk'ün, Kamp Sekreterliğini ise Dr. Müge Aydoğdu'nun üstlendiği kampın Düzenleme Kurulu'nda Dr. Funda Coşkun, Dr. Asiye Kambay ve Dr. Yusuf Aydemir yer alıyor.

TÜSAD AKADEMİ
KAMPI

GÖĞÜS
HASTALIKLARINDA
YENİLİKLER VE GÜNCEL
YAKLAŞIMLAR

1-3 Mart 2019
Hilton Garden Inn
Mardin

Düzenleme Kurulu:
Prof.Dr. Oğuz KÖKTÜRK (Kamp Başkanı)
Doç.Dr. Müge AYDOĞDU (Kamp Sekreteri)
Doç.Dr. Funda COŞKUN
Doç.Dr. Asiye KANBAY
Doç.Dr. Yusuf AYDEMİR

Klinik-semptomlar

NONSPESİF
Nefes Darlığı
Yorgunluk Halsizlik
Göğüs ağrısı
Senkop
Batında gerginlik

OUTLINE

12. Göznel
13. Göznel
14. Göznel
15. Göznel
16. Klinik semptomlar
17. Akciğer Tanı Stratejisi
18. Tanıma algoritmaları

CANLI YAYIN

TÜSAD TOPLANTI SUNUMLARI

Yeni Yüzyıl

Soru Sor

me yükleyerek bize gönderiniz. Böylece olgularınızı yüzlerce meslektaşınızla paylaşarak bilginin çoğalmasına katkıda bulunacaksınız. Göğüs hastalıkları camiamızın yarım asırlık çınarı derneğimizin bu hizmetini gururla sunarken, sizlere de keyifli seyirler dileriz.

Değerli üyelerimiz, TÜSAD AKADEMİ olarak ses getirecek, kalıcı olacak yeni aktivitelerle sizlere daha

çok ulaşmayı hedefliyoruz. Ancak sizlerin önerileri, yapıcı eleştirileri yolumuza ışık tutacak, bunu da iyi biliyoruz. Bu nedenle sizlerin de bize ulaşmasını bekliyoruz.

Yenilenen web sayfamıza

<http://akademi.solunum.org.tr> adresinden

erişebilirsiniz. Birlikte daha güzellerini başarabilmek ümidiyle...

Gündem Aktüel

Türkiye-Mısır arasındaki bilimsel köprünün ilk adımları ESSB Kongresi'nde atıldı

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD), Egyptian Scientific Society of Bronchology (ESSB) tarafından Kahire'de düzenlenen ESSB 17. Yıllık Kongresi'nde ülkemizi başarıyla temsil etti. Kongredeki bilimsel oturumlarda bilgilerini paylaşan TÜSAD hocaları, ESSB üyeleriyle uzun süreli bir bilimsel işbirliğinin de ilk adımını atmış oldu.

>> Dr. Semra Bilaçeroğlu - Dr. Funda Coşkun

Egyptian Scientific Society of Bronchology (ESSB) Yıllık Kongreleri'ne 2010'dan beri konuşmacı olarak davet edilen TÜSAD Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Dr. Semra Bilaçeroğlu'nun önerisi ve önderliğiyle, TÜSAD-ESSB arasındaki bilimsel işbirliğinin ilk adımı 4-7 Aralık 2018 tarihinde Kahire'de Hilton Heliopo-

lis Otel'de yapılan ESSB 17. Yıllık Kongresi'nde atıldı. Dr. Semra Bilaçeroğlu'nun kongrenin ilk günü düzenlenen Bronchoscopy Workshops'ta konuşmacı ve eğitici olarak görev almasının ardından, TÜSAD "Understanding Multifaceted Scenario of COPD Overlap Syndromes" paneli ile bu kongreye önemli bilimsel

katkı sağladı. Mısırlı meslektaşlarımızla birlikte gerçekleştirdiğimiz bu oturum büyük bir ilgi gördü ve takdir edildi. TÜSAD Başkanı Dr. Arzu Mirici, Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Dr. Semra Bilaçeroğlu, ESSB Yönetim Kurulu üyesi Ashraf Madkour ve ESSB Kongre Başkanı Gamal Agmy'nin oturum başkanlığı yaptığı panelde, Dr. Funda Coşkun Astım-KOAH, Dr. Nedime Sinem Sökücü Bronşektazi KOAH, Dr. Seda Tural Önür Pulmoner Fibrosis-KOAH ve Dr. Oğuz Köktürk Uyku Apne-KOAH Overlap Sendromlarını güncel bilgiler eşliğinde Mısırlı meslektaşlarımıza aktardı. Ayrıca, bir bronkoskopi oturumunda, Dr. Semra Bilaçeroğlu, "Bronchoscopic Cryobiopsy" konuşmasını gerçekleştirdi. Ülkemizi ve derneğimizi Mısır'da başarıyla temsil eden değerli hocalarımıza,

ESSB Derneği tarafından sevgi ve saygı dolu bir ortamda teşekkür plaketleri verildi. Sıcak bir ev sahipliğiyle ağırlanan ekibimiz, çok olumlu izlenimlerle ve derneklerimiz arasındaki iletişimin daha da güçlenmesi için ortak projeler planlayarak Mısır'dan ayrıldı. TÜSAD 2019 Kongresi'nde ESSB Yönetim Kurulu'ndan davet edilecek konuşmacılarla bu bilimsel işbirliği daha ileri basamaklara taşınacak. Bilimde küreselliği ve uluslararası paylaşımı ilke edinen TÜSAD, Yıllık Ulusal Kongrelerini ve diğer bilimsel aktivitelerini uluslararası işbirliği ile en üst düzeyde tutmayı hedefliyor ve bu amaçla, lider dünya dernekleri kadar, komşu bölgesel derneklerle de ilişki ve ortak çalışmayı her geçen yıl daha da geliştiriyor.

Gündem Aktüel

TÜSAD, ERS 2018'de Türkiye'yi başarıyla temsil etti

Avrupa Solunum Derneği Kongresi (ERS 2018), 15-19 Eylül 2018 tarihleri arasında Fransa'nın başkenti Paris'te gerçekleşti. TÜSAD üyeleri birbirinden ilginç bilimsel oturumlarda Türkiye'yi temsil ederken, kongre boyunca TÜSAD standında gerçekleşen sosyal aktivitelerle de ziyaretçilerimiz keyifli anlar yaşadı.

>> Hatice Somuncu
TÜSAD İdari Yöneticisi

Dünyanın dört bir yanından solunum uzmanlarını bir araya getiren European Respiratory Society'nin (ERS - Avrupa Solunum Derneği) 28'inci Kongresi, 15-19 Eylül tarihleri arasında Paris'te gerçekleşti. Solunum alanındaki en büyük konferans olan ERS, 130 ülkeden 20 binden fazla katılımcıyı bir araya getirirken, Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) olarak biz de ERS Kongresi için World Village'daki yerimizi aldık. TÜSAD üyeleri, ERS 2018'de deneyim ve bilgilerini meslektaşlarıyla paylaşırken,

kongrede yer alan standımızda da farklı ülkelerden gelen ziyaretçileri ağırladık. CHEST (American College of Chest Physicians) ve ATS (American Thoracic Society) gibi dünyanın solunum alanında faaliyet gösteren en önemli derneklerini buluşturan ERS 2018'de Türkiye'yi başarıyla temsil eden TÜSAD üyeleri, kongre boyunca gerçekleşen bilimsel aktivitelerle mesleki bilgilerini tazelerken, birbirinden keyifli sosyal aktivitelerle de meslektaşlarıyla bir araya gelme fırsatı buldu.

ERS BAŞKANI TÜSAD STANDINI ZİYARET ETTİ

TÜSAD standı, Türkiye'nin en ünlü lezzetlerinden Türk kahvesi ve lokum ikramlarıyla renklendi. ERS Başkanı Mina Gaga da katılımcılardan yoğun ilgi gören TÜSAD standını ziyaret ederek, TÜSAD üyeleriyle bir araya geldi.

GENÇ DOKTORA KONGRE KATILIM DESTEğİ

TÜSAD üyelerini ERS, ATC, ACCP gibi önemli yurtdışı kongrelerde daha aktif görev almaları yönünde teşvik etmeyi amaçlayan “Yurtdışı Kongre Desteği” kapsamında ERS 2018’e katılmaya hak kazanan isim, Dr. Fatma Yıldırım oldu. Yıldırım, ERS 2018 boyunca bilimsel oturumlara, sunumlara ve workshoplara katılarak mesleki bilgi ve becerilerini geliştirme imkanı buldu.

PARİS TURU ÖDÜLÜ ÇALIKOğLU VE KÖMÜRCÜOğLU’NA

Kongre boyunca 9 no’lu standımızda ziyaretçileriyle buluşan TÜSAD, düzenlediği yarışmalar ile de kongre heyecanına heyecan kattı. ERS 2018’ de gün boyu çekmiş oldukları fotoğrafları Instagram hesaplarında #TusadPariste hashtag’i ile paylaşan TÜSAD üyeleri arasında yapılan çekilişte iki üye Paris’te tekne turu ödülü kazandı. Çekiliş sonucunda ödül kazanan isimler ise Mukadder Çalıkoğlu ve Berna Kömürcüoğlu oldu.

Alanında uzman konuşmacıların yer aldığı kongre, katılımcıların yoğun ilgisiyle sona erdi. TÜSAD üyeleri, Madrid’de gerçekleşecek ERS 2019’da buluşmak üzere hafızalarındaki güzel anılarla Paris’ten ayrıldı.

Gündem Aktüel

ERS Kongresi'nden İzlenimler

TÜSAD'ın üyelerine sağlamış olduğu “Yurtdışı Kongre Katılım Desteği” sayesinde Eylül 2018'de Paris'te gerçekteşen Avrupa Solunum Derneği (ERS) Kongresi'ne katılan Dr. Fatma Yıldırım, izlenimlerini Solunum Aktüel okurları için kaleme aldı.

>> Dr. Fatma Yıldırım

Göğüs hastalıkları uzmanlığımı Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Kliniği'nden Eylül 2012'de aldıktan sonra, yine aynı üniversitenin Yoğun Bakım Eğitim Programı'nda yoğun bakım yan dal eğitimimi Mart 2016'da tamamladım. Yoğun bakım uzmanı olarak kısa bir süre Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çalıştım. Halen Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yoğun bakım uzmanı olarak görev yapıyorum. 2015 yılından beri de TÜSAD Yoğun Bakım Çalışma Grubu yürütme kurulu üyesiyim.

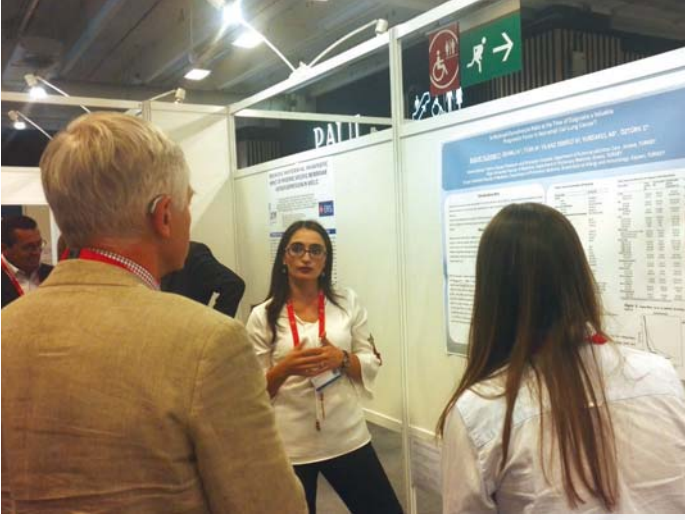
Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) ile tanışmam, derneğimizin 33'üncü Yıllık Kongresi “Solunum 2011” sayesinde oldu. O tarihten itibaren yapıcı, ötekileştirmeden bütünleştirici tavrını hep hissettiğim TÜSAD, akademik hayatımın şekillenmesinde ve ilerlemesinde önemli bir yere sahip oldu.

Akademik olarak her yardım isteğime olumlu yanıt aldığım derneğimin bu yıl yurtdışı kongre katılım desteği ile Avrupa Solunum Derneği'nin (ERS) 15-19 Eylül 2018'de Paris'te düzenlediği uluslararası kongresine katılma fırsatı buldum. TÜSAD'ın kongre katılım desteğini kazanmadan önce kendi imkanlarımla kongreye katılmayı planlanmıştım ve 6 ay önceden uçak biletlerimi almıştım. Göndermiş olduğum çalışmalarımın kabul edildiğini öğrendiğim gün kongre kaydımı yaptım. Henüz 35 yaşımı doldurmadiğimden ve Avrupa Solunum Derneği'nin (ERS) aktif üyesi olduğumdan şanslıydım, kongre kayıt ücreti normal kayıt ücretinin yarısıydı. Hemen kongre merkezine yakın bir yerden uygun fiyatlı bir otelden rezervasyon yaptırdım. TÜSAD yurtdışı kongre katılım bursu sadece kongre

kayıt ücretini kapsıyordu. Ama benim kayıt ücretim az olduğundan TÜSAD Merkez Yürütme Kurulu'na konaklamamı karşılıyıp karşılayamayacakları soran bir mektup yazdım. Kayıt ve konaklama ücretimin toplamı verdikleri desteği aşmadığından kabul ettiler ve bu beni çok mutlu etti.

15 Eylül 2018 Cumartesi günü uçak saatim nedeniyle saat 16:00'da kayıt yaptıırıp Paris Expo Porte de Versailles

les Kongre Merkezi'ni gezdim. Kongrede ağırlıklı olarak yoğun bakım oturumlarına katıldım. 16 Eylül 2018 Pazar günü ise, 2010 yılında 3 ay süresince Amsterdam Academic Medical Center yoğun bakım ünitesinde birebir çalışma imkanı bulduğum Marcus Schultz'un hem oturum başkanlığını yaptığı hem de "Sepsis Surviving Campaign"ın yeni sepsis rehberindeki yenilikleri anlattığı sempozyuma katıldım.

Kongrenin yoğun bakım oturumlarının çoğunda konuşmacı ve oturum başkanı olarak Marcus Schultz bulunuyordu. "State of the Art" oturumunda akut ve kronik solunum yetmezliğinde mekanik ventilasyon tartışıldı. Bu oturumda ARDS'de mekanik ventilasyon ve mekanik ventilasyon dışı yaklaşımların yanı sıra, mekanik ventilatörden weaning ve akut solunum yetmezliğinde ve stabil KOAH hastalarında non-invaziv mekanik ventilasyon uygulamaları tartışıldı. "Yoğun Bakımda Fungal Enfeksiyonlar" sempozyumunda fungal enfeksiyonların erken tanısı ve doğru antifungal kullanımına vurgu yapıldı. "Yılın Derlemesi" oturumunda ise akut ve kronik solunum yetmezliğinde yüksek akış nazal oksijen tedavisinin (HFNO) kullanımı ele alındı. Kongrede ayrıca ülkemizde de yoğun bakımlarda mekanik ventilatörde uzun süre takip edilen hastalarda en büyük sorunlardan biri olan "zor weaning", multidisipliner bir yaklaşımla tartışıldı. Endüstri destekli workshoplardan transkütanöz PCO₂ monitorizasyonuna katıldım. Klinik pratiğim açısından NIMV sırasında transkütanöz PCO₂ monitorizasyonu faydalı oldu. Ayrıca KOAH'lı ve hiperkapnik hastalarda HFNO kullanımının tartışıldığı workshop da faydalı geçti. Ayrıca 3 gün boyunca "Game Zone" adı verilen kongre merkezinin ortasındaki alanda ücretsiz olarak Toraks USG pratiği yapma şansım oldu. Ülkemizden de fazla

sayıda sözlü, tartışmalı ve şematik poster sunumlarının yapıldığı ERS'de yoğun bakım hastalarında prognostik faktörlerin ve biyobelirteçlerin tartışıldığı poster oturumunu da takip ettim.

Kongre boyunca yoğun bakım alanındaki gelişmelerin ve güncel rehberlerin tartışıldığı oturumlara katılarak bilgi ve görgümü artırmamın yanı sıra, akciğer kanseri ve KOAH alanında yaptığım çalışmalarımı da katılımcılarla paylaştım. ERS Kongresi'nde ayrıca kliniğimizden genç asistanlarımızın poster sunumlarına eşlik etmek, onların heyecanını paylaşmak beni mutlu etti.

Ayrıca ERS'de kurulmuş olan TÜSAD standımızı ziyaret edip, sevgili hocalarımla ve dostlarımla kahve içip, sohbet etme fırsatım oldu. TÜSAD Paris'te hashtag'i ile fotoğraflarımızı Instagram'da paylaştım. Seine Nehri'nde tekne turu ve sevdiğim bir arkadaşımın akşam yemeği kazanmasam da bu yarışma bana bir Instagram hesabı kazandırdı.

Bu arada Fransa'nın en büyük kenti olan Paris'te Seine Nehri kenarında yürüyüş yapıp Paris'in meşhur metrosu ile tarihi ve turistik yerlere gittim. Kongre'nin son günü sevgili dost ve arkadaşlarımla Montmartre Tepesi'ne (Ressamlar Tepesi) gidip orada Sacre Coeur Bazilikası'nı ziyaret edip sonra yürüyerek Concorde Meydanı'na ulaştık. Yürüme yolumuzun üzerinde kentin orta yerinde kırmızı bir değirmen olarak duran Moulin Rouge'i gördük. Seine Nehri kenarında keyifli bir moladan sonra Eyfel Kulesi'ne yürüdük. Ertesi gün Notre Dame Katedrali'ne gidip şehrin merkezini gezmeyi tercih ettim.

Yeni araştırma ve çalışma planları oluşturarak, yeni meraklar edinerek döndüğüm ERS 2018'e katılmamı sağlayan TÜSAD'a vermiş olduğu destek için teşekkürlerimi sunuyorum.

Gündem Aktüel

Nefesalalim.com yenilenen yüzüyle yayında

TÜSAD'ın hayata geçirdiği www.nefesalalim.com sitesi tamamen yenilendi. Astımdan tüberküloza, inhalasyon cihazlarının doğru kullanımından akciğer kanserine kadar solunuma dair pek çok konuda bilgi vermeyi amaçlayan portal, yeni ve sade tasarımıyla artık çok daha kullanıcı dostu.

arayüze kavuşturulan sitenin ana sayfası da daha modern bir görünüme kavuştu. Oksijen dolu temiz bir havayı çağrıştıran doğa görüntüsüyle açılan ana sayfa sayesinde kullanıcılarla bağ kuran Nefesalalim.com, interaktif ve dinamik menü görünümüyle de kullanıcı dostu bir kullanım sağlıyor.

AKCİĞER SAĞLIĞINA DAİR GENİŞ ARŞİV

Nefesalalim.com; KOAH, astım, akciğer kanseri, infeksiyon, tüberküloz, yoğun bakım, DPAH, girişimsel pulmonoloji, solunum rehabilitasyonu, meslek, tütün, inhalasyon ve uyku gibi kategorilerde akciğer sağlığı

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği'nin (TÜSAD) bilgi portalı Nefesalalim.com, yenilenen yüzüyle ziyaretçileriyle buluşmaya başladı. Akciğer sağlığı konusunda en çok merak edilen konularla ilgili zengin bir içerikle hazırlanan portal, kullanıcılarının bilgiye erişimini kolaylaştırıyor. Ferah ve sade yeni yüzüyle de okurlarına keyifli bir okuma deneyimi sunan Nefesalalim.com, video içeriklere de yer veriyor.

NEFES ALDIRAN YENİ TASARIM

Solunum konusunda halkı bilgilendirmek ve en güvenilir bilgiyi sunmak amacıyla hayata geçirilen Nefesalalim.com'un yeni tasarımı, internetin hızına ve dinamikliğine uygun şekilde sadeleştirildi. Ziyaretçilerin daha kolay ulaşabilmesi için daha işlevsel bir

konusundaki içerikleriyle okurlarla buluşuyor. Konunun uzmanı olan hekimlerce kaleme alınan yazı ve makalelerin yanı sıra, yine uzmanların merak edilenlere yanıt verdiği videolar da sitenin arşivinde yer alıyor.

GÜNCEL BİLGİLERLE GELİŞMEYE DEVAM EDECEK

TÜSAD'ın doğrudan toplum sağlığını ilgilendiren çalışmalarının yanı sıra TÜSAD üyelerinin uzmanlık alanlarında kaleme aldığı makalelerin de yer aldığı Nefesalalim.com, düzenli olarak güncellenecek. Böylece okurlarını yeni gelişmelerden haberdar edecek olan sitemiz, astımdan KOAH'a, girişimsel pulmonolojide uykuya kadar merak edilen tüm soruların yanıtlarını da vermeye çalışacak.

Gündem Aktüel

TÜSAD'ın yeni asistan temsilcileri bayrağı devraldı

TÜSAD'ın asistan temsilciği seğimi SOLUNUM 2018'de gerçekteştirildi. Seçim sonucunda yeni asistan temsilcileri Dr. Sahinur Aycan Alkan ve Dr. Gizem Köybaşı oldu.

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği'nin (TÜSAD) 2018'in Ekim ayında gerçekteştirdiği 40'ıncı Solunum Kongresi, asistan temsilciliği seğimi heyecanına da sahne oldu. Seçim sonucunda Dr. Sahinur Aycan Alkan ve Dr. Gizem Köybaşı bayrağı bir önceki temsilci olan Dr. Celal Satıcı'dan devralarak yeni görevlerine başladı. Solunum Aktüel aracılığı ile dernek üyesi asistanlara yönelik bir çağrıda bulunan TÜSAD'ın yeni asistan temsilcileri Dr. Sahinur Aycan Alkan ve Dr. Gizem Köybaşı'nın konuya ilişkin açıklaması şöyle oldu: "Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren 'Fitizyoloji' dalı olarak iç hastalıklarından ayrılan ve zamanla göğüs hastalıkları ve tüberküloz uzmanlığına evrilerek tıp alanında, hasta hayatında ve toplum sağlığında yerini ve önemini daima korumuş bir dalın yeni nesil temsilcileri olma yolunda yürümekteyiz. Eğitim-Araştırma ya da üniversite hastaneleri bünyesinde çalışırken uyandığımız her yeni günde gerek iş hayatımızda gerek sosyal hayatımızda karşılaştığımız sorunlar, meslektaşlarımızın ve değerli hocalarımızın desteğiyle aşıldığı sürece hekimlik hayatımıza kıymetli tecrübeler olarak yansımaktadır. Göğüs hastalıkları asistanları olarak karşılaştığımız

her türlü sorunun çözümlünde ilk adımın bunların dile getirilmesi ve uygun mercilere ulaştırılması olduğunun farkındayız."

Yeni görevlerinde etkin ve katılımcı bir strateji izlemek istediklerini vurgulayan Alkan ve Köybaşı, açıklamalarına şöyle devam etti: "TÜSAD ailesi olarak SOLUNUM 2018 sırasında yaptığımız asistan temsilcisi seğimi ile bayrağı kıymetli asistan temsilcimiz ve yeni uzmanımız Dr. Celal Satıcı'dan teslim aldık. Bu önemli görevi daha fazla sayıda asistan arkadaşımıza erişebilmek ve daha kapsayıcı olabilmek adına yeni dönemde iki kişi olarak yürüteceğiz. Akademik, mesleki, idari ve sosyal tüm sorunlarda birlikte olabilmeyi, görüş ve önerilerimizi paylaşabileceğimiz, çözümler üretip hayata geçirebileceğimiz ortak bir platform oluşturmayı canı gönülden diliyoruz. En yakın zamanda iletişim ağını organize ederek TÜSAD ailesinin asistan hekim ayağını da kuvvetlendirmeyi planlıyoruz."

Meslektaşlarının talep ve önerilerini beklediklerini de dile getiren Dr. Sahinur Aycan Alkan ve Dr. Gizem Köybaşı'ya aycanalkan9@gmail.com ve gizemkoybasi@gmail.com adreslerinden ulaşabilirsiniz.

Gündem Aktüel

COPD Med 2 Sempozyumu 'Kızıl Şehir' Bolonya'da gerçekteşti

COPD Med Sempozyumu'nun 2'ncisi, uluslararası solunum derneklerini İtalya'nın "Kızıl Şehir" lakaplı kenti Bolonya'da buluşturdu. Bölgemizin farklı ülkelerinde faaliyet gösteren 8 Solunum derneğini bir araya getiren sempozyum, KOAH konusundaki gelişmelerin oldukça detaylı ve derinlemesine ele alınmasını sağladı.

>> Dr. Seda Tural Onur

Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH), tüm dünyada artan görülme sıklığı ile her geçen gün dikkatleri üzerine daha fazla çekiyor. Sadece görülme sıklığının dışında çoklu değerlendirme ile tedavi şekillenmesi, ulusal ve global rehberlerdeki değişiklikler ve

tüm dünyada sağlık harcamalarındaki yeri nedeniyle bu ilginin giderek artması söz konusu. Ülkemizde konusunda uzmanlar tarafından ulusal kongrelerde veya toplantılarda bilimsel bilgi birikim paylaşılırken uluslararası düzeyde paylaşım sınırlı kalmaktaydı.

İlki uluslararası solunum derneklerinin de katılımıyla Selanik'te gerçekleşen COPD Med Sempozyumu, İtalya'nın Bolonya kentinde gerçekleşen 2'nci organizasyonu ile başarısını bir adım daha ileriye taşıdı. Türkiye dışında 7 farklı ülkede faaliyet gösteren solunum derneklerinin desteğiyle gerçekleşen sempozyumda 10 yabancı konuşmacı yer aldı. Uluslararası platformlarda kabul gören ve konusundaki gelişmeleri oldukça detaylı paylaşan konuşmacıların katıldığı sempozyumumuz, dilinin İngilizce olması nedeniyle bulunduğumuz coğrafyada ilgi görmeye devam edecek.

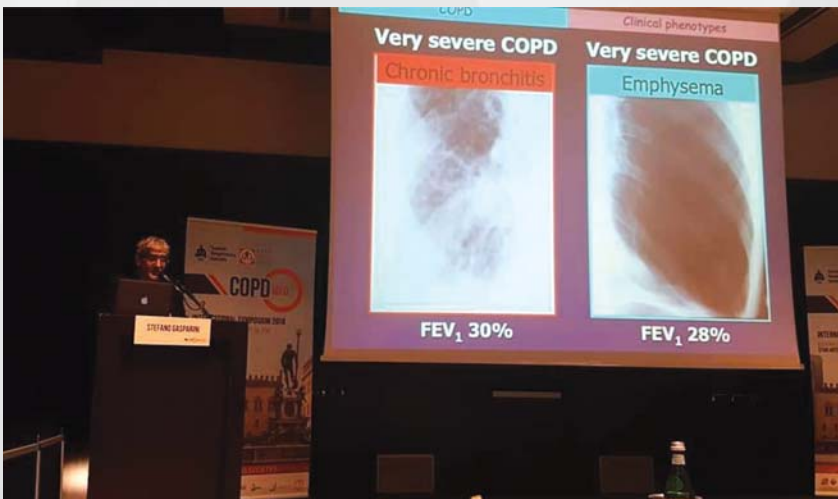
DOPDOLU BİR COPD MED GERİDE KALDI

COPD Med 2 Sempozyumu, doyurucu bilimsel programının yanı sıra, programındaki kültürel gezilerle de katılımcılarına keyifli anlar yaşattı. 22 Kasım 2018 tarihinde ülkemizden değerli meslektaşlarımızın katılımı ile sokaklarına yağmur düşmeyen kıvılcık şehir Bolonya'nın meydanlarında yürüme şansımız oldu. Gezimizde, Avrupa'nın ilk üniversitesini barındırma-

sının dışında, İtalya'nın gastronomi duraklarından biri olan Bolonya'nın dünya çapında ün kazanan lezzetlerini tatma imkanı da bulduk. 23 ve 24 Kasım'da bilimsel içeriği yüksek ve yoğun katılımın olduğu toplantıların ardından da Bolonya'nın etrafındaki güzellikleri keşfettik. Dünyanın en küçük 3'üncü ülkesi olan San Marino ve Rönesans'ın başkenti olan Floransa'ya kısa ziyaretler gerçekleştirdik.

COPD MED 3 BELGRAD'DA YAPILACAK

Bu arada 2019 yılında uluslararası düzeyde gerçekleşecek olan COPD Med 3 Sempozyumu'nun Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da yapılması planlanıyor. Tuna ve Sava nehirlerinin kesiştiği noktada yer alan Belgrad, kelime anlamı olarak "Beyaz Şehir" demek olsa da, şehre yayılan yemyeşil parklarıyla meslektaşlarımızın gönüllerini fethedecek gibi gözüküyor. Bilimsel içeriğiyle uluslararası camiada ilgi gören COPD Med Sempozyumu'nun bir sonraki organizasyonunu şimdi den takviminize kaydetmenizi öneriyoruz.

Gündem Aktüel

Tütün kontrolü ile ilgili düzenlemeler üst düzey katılımlı toplantıda ele alındı

Dünya Sağlık Örgütü'nün destek verdiği, Sağlık Bakanlığı, Yeşilay ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi işbirliği ile gerçekleştirilen Tütün Kontrolü Üst Düzey İstişare Toplantısı, 27-28 Aralık tarihlerinde İstanbul'da gerçekleşti. Türkiye'de tütün kullanımının daha etkin kontrolünü sağlayan düzenlemelerin masaya yatırıldığı toplantıda TÜSAD da görüşleriyle yer aldı.

>> Dr. Zeynep Atam Taşdemir

©Özlem Erçen Diken, Neşe Yalçınkaya, Adnan Yalçınkaya

Sağlık Bakanlığı, Türkiye Yeşilay Cemiyeti, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından 27-28 Aralık 2018 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Tütün Kontrolü Üst Düzey İstişare Toplantısı konunun tüm yönleriyle ele alınmasını sağladı. Ülkemizdeki tütün kontrol politikalarını gözden geçirmek ve dumansız hava sahasının daha etkin uygulanmasını sağlamak için gerekli mevzuat değişikliklerinin ve düzenlemelerin tartışılması

amacıyla gerçekleşen toplantıya, TÜSAD Tütün Kontrolü Çalışma Grubu'nu temsilen Dr. Zeynep Atam Taşdemir katıldı.

Dünya Sağlık Örgütü Türkiye Temsilcisi Dr. Pavel Ursu, Türkiye Yeşilay Cemiyeti Genel Başkan Yardımcısı Dr. Azize Nilgün Canel, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü Dr. Cevdet Erdöl ve Dünya Sağlık Örgütü Türkiye Ofisi Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar Program Sorumlusu Dr. Toker Ergüder'in açılış ko-

nuşmaları ile başlayan toplantıya, çok sayıda uzman bilim insanı, çeşitli sivil toplum örgütlerinin üyeleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri katıldı.

Açılış konuşmalarından sonra katılımcılar beş gruba ayrılarak yaklaşık 1,5 gün boyunca ele alınan ve üzerinde çalışmalar yapılan bazı konular şöyle oldu: "Tütün talebini azaltmak ve kaçakçılığı önlemek için fiyat ve vergi düzenlemeleri, tütün dumanına maruz

kalmaktan korunma, tütün ürünlerinin paketlenme ve etiketlenmesi (düz paket uygulaması), tütün reklamı, promosyonu ve sponsorluğunun yasaklanması, çocuklara ve çocuklar aracılığıyla tütün ürünü satışının yapılmasının önlenmesi ve tütün bağımlılığını azaltma, izleme ve değerlendirme."

Verimli geçen toplantı sonunda ise, tüm grupların sözcüleri, 20'şer dakikalık sunumlar gerçekleştirerek yaptıkları çalışmalar hakkında diğer katılımcıları bilgilendirdi.

Toplantının kapanış oturumu, TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanvekili ve AK Parti İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut moderatörlüğünde gerçekleşti. Durgut, kaliteli stratejiler ve politikalar uygulanmasına rağmen son zamanlarda özellikle çocuklar, gençler ve kadınlarda tütün kullanımının arttığına dikkat çekti. Düz paket uygulamasına da değinen Durgut, şunları söyledi: "Mesela ince sigaralar özellikle çocukları ve gençleri hedef olarak dizayn edilmiş. Dolayısıyla paketin hem içini hem dışını standardize etmek gibi bir görevimiz var ama bunu eksik yapmak için hiçbir mazeretimiz yok çünkü en üst düzeyde siyasi ve politik liderlik var. En üst düzeyde bu yönetmeliğin geçmesi zorunluluğumuz var, ben bunu geçireceğimize inanıyorum."

Analiz Aktüel

Tütün kontrolünde düz paket uygulaması başlıyor

Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve KHK'lerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek yasalaştı. Buna göre, Türkiye'de de düz paket uygulamasına geçilecek. Geçiş süresi olarak tanınan 7 ayın sonunda bütün tütün ürünlerinin üzerindeki yazı ve şekiller aynı olacak. Bu yazıda düz paket uygulaması ile ilgili diğer ülke uygulamaları ve ülkemizdeki durum hakkındaki incelememizi okuyabilirsiniz.

>> TÜSAD Tütün Kontrolü Çalışma Grubu

©Nurdane Atalp

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) düz paketleme ile ilgili “kanıt, tasarım ve uygulama”yı içeren bilgilendirmeyi 2016 yılında yayınladı. (1) Kanıt düzeyinde bilgiler sunarak düz paketleme hakkında bilgilendirme ve öneriler içeren yayında düz paketleme ile ilgili merak edilen birçok soruya cevap bulunabilir. Bu yazımızda düz paketleme ile ilgili DSÖ'nün kanıta dayalı önerileri yanında ülkemiz için düz paketleme ile ilgili ne durumda olduğumuzu da aktaracağız.

İLK OLARAK AVUSTRALYA'DA UYGULANDI

Avustralya, 2012 yılında tütün ürünlerinde düz (standartize) paketlemeyi sağlayan kuralların uygulanmaya

başlandığı ilk ülkedir. O zamandan bu yana Yeni Zelanda, Fransa, Norveç, İrlanda, Birleşik Krallık düz paket uygulamasına başladı. Halen 6 ülkede düz paket uygulaması yapılmaktadır. Ayrıca Macaristan ve Slovenya'da bu yönde yasal düzenleme yapılmış olup uygulamalar 2019 ve 2020 yılında başlayacaktır.

Ülkemizde de ilgili yasal düzenleme Kasım 2018'de TBMM tarafından kabul edildi, Cumhurbaşkanı'nın onayından sonra yürürlüğe girmesi bekleniyor. TBMM tarafından kabul edilen yasa metninde düz paket uygulamasına geçiş için endüstriye 7 ay süre tanınıyor, bu durumda önümüzdeki yaz aylarında tütün ürünlerinin düz paket ile satışa sunulmasının başlaması bekleniyor.

Düz paketleme, DSÖ Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi ile tanımlanmıştır. 11. madde (tütün ürünlerinin paketlenmesi ve etiketlenmesi)'nin uygulaması için kılavuzlar düz paketlemeyi şöyle tanımlar: "Paketler ve ambalajlar üzerinde standart bir renk ve yazı biçimi ile basılacak marka ve ürün ismi (düz paketleme) dışında logo, renk, marka simgesi veya promosyon bilgisi kullanılmasını kısıtlayıcı veya yasaklayıcı önlemler."

DİĞER ÖNLEMLERİ TAMAMLIYOR

DSÖ Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi'ne bakıldığında, düz paketleme birkaç amaca hizmet eder. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

1. Tütün ürünlerinin dikkat çekiciliğini azaltmak,
2. Reklam ve promosyon aracı olarak kullanılan tütün paketlemelerinin etkisini yok etmek,
3. Paketleme dizayn tekniklerinden bazı ürünler diğerlerinden daha az zararlıdır imajını azaltmak,
4. Sağlık uyarılarının etkinliğini ve dikkat çekiciliğini arttırmak.

DSÖ Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi'nin onayladığı gibi, etkin tütün kontrolü, kapsamlı çok sektörlü önlemlerin birlikte uygulanması ile sağlanabilir. Bu bağlamda, düz paketleme, talep azaltma önlemi olarak gerekli sağlık uyarıları, tütün reklamlarında, tanıtım

ve sponsorluğunda kısıtlama gibi diğer tütün kontrolü önlemlerini tamamlayacaktır. Düz paketleme tütün tüketimi sonuçları için her derde deva bir durum değil. Fakat diğer politikaları destekliyor. DSÖ Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi Kılavuzu'nda, düz paketlemenin uygulanacağı yerlere ilişkin olarak şu bilgiler veriliyor:

1. Düz paketleme tütün ürünlerinin tüm kategorilerine uygulanmalı,
  2. Paketlemede sadece standart renk, boyut ve karakterde uygulanan marka ve ürün isimleri olmalı,
  3. Hayvan ve diğer figürler, eğlenceli ifadeler, renkli sigara kağıtları, ilgi çekici koku, yenilik, mevsimsel paketleme gibi tütün ürünlerini müşterilere daha ilgi çekici yapan dizayn özellikleri düz paketleme kurallarına tabi olmalı,
  4. Tütün ürünlerinin görüntüsü standardize olmalı,
  5. Yapışkan etiketler, stickerlar, kapaklar, kartonlar, ambalajlar ve promosyonel eklemeler ve çıkarmalar sağlık uyarı ve mesajlarını kapatamaz, bozamaz,
  6. Paketleme ve etiketleme önlemlerinin uygulanması için ayrılan zaman, üreticilerin yeni paketlemeyi basmayı organize etmesine izin verecek kadar olmalıdır.
- Bu ana unsurlar yanında ek olarak şu sorulara yanıt aranmalıdır:**

- Renk ve tonları içeren diğer düz veya standardize görünüm nasıl görünmeli?
- Şirket ve firma isimleri paketlemede hangi genişlikte görülebilir?
- Düz paketleme uygulaması nasıl yürütülecek, kim uygulayacak ve hangi cezalar uygulanacak?
- Sağlık uyarılarının boyutu nasıl olacak?
- Sağlık uyarıları nerede lokalize olacak
- Sigara bağımlılığı hakkında ne bilgilendirilmesi yazılacak?
- Barkod nasıl görülecek?

GELEN TEPKİLER VE UYGULAMANIN ETKİLERİ

Düz paketleme kanunu Avustralya, İrlanda, Birleşik Krallık gibi ülkelerde yasalastıktan sonra tütün endüstrisi tarafından yasal meydan okuyuşlara maruz kaldı. Avustralya başarılı olarak yerel yapısal kanunların düz paketleme hakkındaki iddiasını savundu. Diğer ülkeler de benzer süreci yaşadı ve tütün endüstrisi başarılı olamadı. Kanıta dayalı tütün kontrol önlemlerine yönelik tütün endüstrisi itirazları yeni değildir. Düz paketlemenin, tütün ürünlerinin çekiciliğini ve görünürlüğünü azalttığı çeşitli çalışmalarda gösterilmiştir. Avustralya'da düz paketlemenin hayata geçirilmesiyle, tütün ürününü bırakmayı desteklediği ile ilgili sonuçlar mevcuttur.

Sigara bırakma hattını arayan kişilerin sayısı yüzde 78 artarken (2) elde edilen diğer bazı sonuçlar şöyle:

- 2011 yılı sonunda 17 yaş altı bireylerde sigara içme oranı yüzde 6,7 iken, düz paket uygulaması ile bu oran 2014 de yüzde 5,1'e düşmüştür.
  - 2012 yılında sigara kullanım oranı yüzde 16,1 iken bu oran 2016 yılında yüzde 13 olmuştur.
  - 18-24 yaş arası sigara kullanmayan bireylerin yüzdesi 2010'dan 2013'e kadar yüzde 72'den, yüzde 77'ye çıkmıştır.
  - Bundan başka Avustralya'da erken kanıtlar, diğer tütün kontrolü önlemlerine eklenen düz paketleme uygulamasının tamamlayıcı bir tütün kontrol önlemi olduğunu kanıtlamıştır. (3-6)
- Gençler ve çocukları tütün ürünlerine başlanmasından ve sonrası zararlarından korumak amaçlı düz paket uygulaması büyük önem taşımaktadır. Görsel içerikler özellikle çocuk ve gençlerin dikkatini çekmektedir. Düz paketleme ile bunun önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Düz pakette kullanılan sağlık zararlarına ilişkin resimlerin, insanların yüzde 60'ında sigarayı bırakmayı düşündürdüğünü, yaklaşık yüzde 30'una da sigarayı bırakmasına neden olduğunu gösteren veriler mevcuttur.

Ülkemizde 2017 yılında yapılan Küresel Gençlik Tütün Araştırması'na göre; halen sigara içenler arasında sigara paketlerinde yer alan sağlık uyarıları sebebiyle sigarayı bırakmak isteyenlerin oranı yüzde 22,9'dur. Düz paketleme uygulaması ile bu sebeple bırakmayı düşünenlerin sayısının daha da artacağı düşünülmektedir.

MECLİS'TE KABUL EDİLEN KANUN NE GETİRİYOR?

Ülkemizde 2018-2023 Ulusal Tütün Kontrolü Eylem Planı'nda düz paket uygulamasına geçileceği belirtilmiştir. Düz paket uygulaması ve tütün yasaklarının genişletilmesi ile ilgili kanun teklifi, TBMM Genel

Kurulunda kabul edildi. TBMM'de kabul edilen kanuna göre, uygulamanın şöyle olacak:

- Televizyonda yayınlanan programlar, filmler, diziler, müzik klipleri, reklam ve tanıtım filmleri, sinema ve tiyatrolarda gösterilen eserlerde, internet, topluma açık olan sosyal medya ve benzeri ortamlarda tütün ürünleri kullanılmayacak, görüntülerine yer verilemeyecek.
- Sağlık, eğitim ve öğretim, kültür ve spor hizmeti verilen yerlerde ve üniversite yerleşkelerinde tütün ürünlerinin satışı yapılamayacak.
- Tütün ürünleri paketleri ile nargile şişelerinin üzerine, zararlarını belirten resimli ve Türkçe yazılı uyarı veya mesajların konulacağı alan, yüzde 65'ten yüzde 85'e çıkarılacak. Bütün tütün ürünlerinin üzerindeki yazı ve şekiller aynı olacak.
- Türkiye'de üretilen veya ithal edilen tütün ürünleri markanın yazım şekli, yazı karakteri, punto boyutu, paket üzerindeki konumu, paketlerin rengi, diğer yazı, ibare ve şekiller dahil olmak üzere aynı şekilde tasarlanan düz ve standart paketle piyasaya arz edilecek.

Ayrıca ülkemizde kabul edilen kanun metninde yasaklara uymayanların 5 bin liradan 20 bin liraya kadar idari para cezası ile cezalandırılacağı belirtilmektedir. Tek tip olarak tasarlanan sigara paketleri ile ilgili hususlar, Sağlık Bakanlığı'nın uygun görüşü alınarak Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikle düzenlenecek. Bu düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Türkiye'de üretilen veya ithal edilen tütün ürünleri, 7 ay içinde, Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi Ve Kontrolü Hakkında Kanun'un kuralları ve yasakları düzenleyen maddesine uygun hale getirilecek. Bu süre Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 6 aya kadar uzatılabilecek.

T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan Tütünle Mücadelede Yeni Uygulama "Düz Paket" bilgi notunda düz pakete karşı kampanyalar için bazı öngörülerde bulunulmuştur. (7)

Kaynaklar:

1. WHO Library Cataloguing-in-Publication Data. Plain packaging of tobacco products: evidence, design and implementation. 2016
2. Young JM, Stacey I, Dobbins TA, et al. Association between tobacco plain packaging and Quitline calls: a population-based, interrupted time-series analysis. Med J Aust. 2014 Jan 20;200(1):29-32. PubMed PMID: 24438415.
3. Zacher M, Bayly M, Brennan E, et al. Personal tobacco pack display before and after the introduction of plain packaging with larger pictorial health warnings in Australia: an observational study of outdoor café strips. Addiction. 2014 Apr;109(4): 653-62.
4. Zacher M, Bayly M, Brennan E, et al. Personal pack display and active smoking at outdoor café strips: assessing the impact of plain packaging 1 year post implementation. Tob Control. 2015 Apr;24 (Suppl 2):ii94-ii97.
5. Wakefield MA, Hayes L, Durkin S, Borland R. Introduction effects of the Australian plain packaging policy on adult smokers: a cross-sectional study. BMJ Open. 2013 Jul 22;3(7). pii: e003175.
6. Durkin S, Brennan E, Coomber K, et al. Short-term changes in quitting-related cognitions and behaviours after the implementation of plain packaging with larger health warnings: findings from a national cohort study with Australian adult smokers. Tobacco Control, 2015; 24:ii26-ii32
7. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. Tütünle Mücadelede Yeni Uygulama "Düz Paket" Bilgi Notu. 2018

Rapor Aktüel

İnhalasyon Tedavileri Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştayı Raporu: **Astım ve KOAH hastalarının yarısı inhalasyon cihazını yanlış kullanıyor**

TÜSAD İnhalasyon Tedavileri Çalışma Grubu (İNTEDA), 2018 yılında önemli bir çalışmayı hayata geçirerek, çok sayıda hastayı ilgilendiren inhalasyon tedavilerine dikkat çekti. Bu konuyu gündemine alan geniş katılımlı Çalıştay'ın ardından yayınlanan raporda, KOAH ve astımda tedaviye uyumsuzluğun, morbidite ve mortaliteyi artırmasının yanı sıra büyük boyutlarda ekonomik kayıplara yol açtığına vurgu yapıldı.

İnhalasyon cihazlarının hatalı kullanımları global bir sorun olmasına rağmen, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde sorunun boyutları çok daha genişliyor. Astım ve KOAH hastalarının en az yarısının tedavilerinin önemli bir parçası olan inhaler cihazlarını kullanmada önemli ve kritik hatalar yaptığı biliniyor. Bu gerçeklerden yola çıkan TÜSAD İnhalasyon Tedavileri Çalışma Grubu (İNTEDA), çok sayıda hastayı ilgilendiren bu soruna dikkat çekmek ve çözüm önerileri üzerinde tartışmak amacıyla İNTEDA Başkanı Dr. Mecit Süerdem ve TÜSAD 2'nci Başkanı Dr. Filiz Koşar moderatörlüğünde önemli bir çalıştay gerçekleştirdi.

Başta Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu olmak üzere yüksek bir katılımı 9 Mart 2018 tarihinde

de Ankara'da yapılan çalıştayda sorun tüm yönleriyle irdelenirken, geniş bir çözüm önerileri listesi de oluşturuldu. Çalıştayda yapılan sunumların özetleri ve interaktif çalışmada ortaya konan tüm çözüm önerileri raporlaştırıldı.

KOAH GÜNÜMÜZDE ÜÇÜNCÜ EN SIK ÖLÜM NEDENİ

• Tüm dünyada önemli bir morbidite ve mortalite nedeni olan KOAH gelişmekte olan ülkelerde 40 yaş üstü popülasyon yüzde 10- 15 aralığında prevalans değerine sahip bir kronik hastalık. KOAH, yıllardır dördüncü en sık ölüm nedeni olarak tanımlanıyordu. Ancak artık günümüzde kardiovasküler ve serebrovasküler hastalıklardan sonra üçüncü en sık ölüm

nedeni olarak kabul ediliyor. Dolayısıyla çok ciddi bir halk sağlığı sorunu olan KOAH, ülkelerin sağlık harcamaları içinde önemli yer tutan ve ekonomik yükü yüksek kronik hastalıklardan birisidir. KOAH alevlenmeleri maliyeti, harcamaların içinde büyük oranı oluşturuyor. KOAH alevlenmeleri, KOAH ilişkili direkt sağlık harcamalarının en az yüzde 75'nin nedeni ve KOAH alevlenmesinde hastalığa bağlı sağlık harcaması yüzde 35-40 artış gösteriyor.

ASTIM PREVALANSI DÜNYA GENELİNDE ARTIYOR

- Astım tüm yaş gruplarını etkileyen en yaygın kronik hastalıklardan birisi ve prevalansı dünya genelinde artıyor. Tüm dünyada 300 milyondan daha fazla astımlı olduğu ve 2015 yılında sayının 400 milyona ulaşacağı tahmin ediliyor. Eski ve yeni çalışmalar karşılaştırıldığında, Türkiye'deki çocuk astım prevalansı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere olduğu gibi artış gösteriyor. Çocuk astım prevalansımız batılı ve gelişmiş ülkelere düşük, Doğu Avrupa ve Asya'daki birçok ülkeden ise daha yüksek.

İNHALER TEDAVİ UYUMSUZLUĞUNUN MALİ YÜKÜ HESAPLANDI

- Türkiye'de ağır astım hastalığının ekonomik yükü, yılda ortalama hasta başına ortalama 8.769 TL olarak hesaplandı. Yine aynı çalışmada astımda hasta başına ortalama yıllık atak maliyeti 2.695 TL olarak bulundu. Ağır astımlı hastaların tedavi uyumsuzluğu durumunda maliyet 5.584 TL daha artarak, ortalama hasta başı tedavi maliyeti 14.353 TL değerine ulaşıyor.

- Ülkemizde KOAH hastalığının tedavi maliyeti ortalama hasta başı yıllık 10.613 TL olarak hesaplandı. KOAH hastalarında, inhaler tedaviye uyumsuz-

luk sonucunda klinik gidişin kötüleşmesi nedeniyle tedavi maliyeti ortalama 1.538 TL artarak toplam yılda ortalama hasta başı maliyetin 12.153 TL olacağı tahmin ediliyor.

- Yapılan projeksiyonlarda toplam ağır astım hastalarının tedavi uyumsuzluğunun Türkiye'ye yıllık 731.674.486 TL, KOAH hastalığının ise yıllık 14.778.292.401 TL'ye mal olacağı hesaplandı. Sonuç olarak; astım ve KOAH'da inhaler tedavi uyumsuzluğunun ekonomik yükü ülkemiz için oldukça önemli bir maliyet oluşturuyor.

CİHAZ EĞİTİMİ YETERLİ DEĞİL

- Ülkemizde astım ve KOAH hastalarına reçete edilen inhaler cihazların eğitimleri, başta doktorların fazla iş yükü olmak üzere değişik nedenlerle ideal seviyede verilemiyor.

- Inhaler cihazların kullanım tekniklerini kendi kendine öğrenmeye çalışan hastalarda ise doğru teknik ile cihaz kullanma oranları iki farklı çalışmada yüzde 26.4 ve yüzde 34.2 oranlarında belirlendi.

- TÜSAD İnhalasyon Tedavileri Çalışma Grubu tarafından yapılan çok merkezli İNTEDA-1 çalışmasında, göğüs hastalıkları, çocuk hastalıkları ve iç hastalıkları uzmanlarına inhalasyon tedavileri pratikleri konusunda sorular yöneltildi. Doktorların yüzde 44'ü hastalarına verdikleri ilk inhalasyon cihaz eğitimlerini yeterli bulmadıkları yanıtını verdi. Yüzde 45 oranında ise pekiştirme eğitimlerinin verilmediği belirtildi.

- TÜSAD Genç Akademisyenler Grubu tarafından yapılan çok merkezli bir çalışmada, inhaler cihaz eğitimi verilmeyen hasta oranı yüzde 33 olarak belirlendi.

- Sonuç olarak; astım ve KOAH hastalarında inhaler teknik hataları kabul edilemez seviyede yüksek oranda. Tedaviye uyumsuzluk, hastalık kontrolünün sağlanamaması önündeki en önemli engellerden birisi. Ayrıca kontrolsüz hastalık sonucunda gelişen alevlenmeler, hastalık progresyonunu hızlandırmakta ve mortalite riski artışına ek olarak ciddi ekonomik kayıplara neden olmakta. Bu çok önemli sorunun çözümü için stratejiler geliştirilmeli. Tedaviye uyumun olduğu alanlarda, tedaviye uyumu artırıcı önlemlerin alınması yeni ilaç geliştirme çalışmalarından daha değerlidir.

*Raporun tamamına aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz:

<http://www.solunum.org.tr/TusadData/userfiles/file/inhalasyon-Tedavileri-Sorunlari-calistayi-Raporu.pdf>

SÜERDEM: HASTALARIN EĞİTİMİ VE SOLUNUM HEMŞİRESİ İSTİHDAMI ŞART

Çalıştayın ortaya çıkardığı sonuçları değerlendiren TÜSAD İnhalasyon Tedavileri Çalışma Grubu (İNTENDA) Başkanı Dr. Mecit Süerdem, inhalasyon tedavilerine uyumsuzluğun çok önemli bir sorun olduğunu ve çözümü için doğru stratejiler geliştirilmesi gerektiğini vurguladı.

İnhaler cihazını prospektüs veya broşür yoluyla kendi kendine öğrenerek kullanmak isteyen hastalardan sadece yüzde 30'unun doğru kullandığına dikkat çeken Süerdem, şunları söyledi: "Hastaların tedaviye uyumlarını artırmak ve inhaler cihazları doğru teknik ile kullanmalarını sağlamak için bire bir uygulamalı eğitim verilmesi şart. Avrupa ülkelerinde inhaler cihazları hatalı kullanma oranları ortalama yüzde 25-30 kadar iken bu oran ülkemizde en az yüzde 50'ye çıkıyor. Özellikle ölçülü doz inhalatörlerde hatalı kullanım oranı çok yüksek. Elimizdeki verilerden ve gözlemlerimizden hastaların en az üçte ikisinin bu cihazları kullanamadıklarını biliyoruz. İnhalasyon tedavisine uyumsuzluğun en önemli nedenleri; hastalık

Dr. Mecit Süerdem

ve tedavisi hakkında eğitimsizlik, tedavi edilmemiş depresyon, kognitif (bilişsel) fonksiyonlarda yetersizlik ve hastaya uygun cihazın verilmeyişidir. Tedaviye uyumsuzluk; semptom kontrolünün azalması, yaşam kalitesinin kötüleşmesi, sağlık bakımı gereksiniminin artması, alevlenmelerin artması, hastane yatış süresinin uzaması, sağlık harcamalarının artması, aile fertlerinin de yaşamının olumsuz etkilenmesi ve en kötüsü ölüm riskinin artması gibi sonuçlar doğuruyor."

Çalıştaydan çıkan en önemli çözüm önerisinin "hasta eğitimlerini yaptırmak üzere sertifikasyon programı ile eğitilmiş göğüs hastalıkları eğitim hemşirelerinin istihdam edilmesi" olduğunu aktaran Süerdem, en az birincisi kadar değerli bir diğer çözüm önerisinin ise aile hekimlerinin eğitilmesi olduğuna vurgu yaptı. Süerdem, Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Daire Başkanı Dr. Ahmet Tekin ile yapılan toplantıda konunun tüm detaylarının ve çözüm önerilerinin aktarıldığını ve çalıştay raporunun teslim edildiğini belirtti. Süerdem son olarak şu noktaya da vurgu yaptı; "Tedavi uyumunu iyileştirmeye yönelik yöntemlerin geliştirilmesi tedavi alanındaki diğer ilerlemelerden daha yararlı olacaktır."

Rapor Aktüel

Türkiye Akciğer Kanseri Raporu: Akciğer kanserlerinin yüzde 90'ı sigara kaynaklı

Yapımına TÜSAD'ın da katkıda bulunduğu “Türkiye’de Akciğer Kanseri Raporu”, akciğer kanserinin en büyük nedeninin sigara olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi. Rapora göre, Türkiye’de görülen akciğer kanserlerinin yüzde 90'ı sigara kaynaklı. Raporu değerlendiren TÜSAD Başkan Yardımcısı Dr. Ülkü Yılmaz, etkin tütün kontrolü sayesinde yılda 110 bin ölümü önlemenin mümkün olduğunu belirtti.

>> Dr. Ülkü Yılmaz

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD), Akciğer Kanseri Derneği, Akciğer Sağlığı ve Yoğun Bakım Derneği, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Türk Tıbbi Onkoloji Derneği ve Türkiye Kanseri Enstitüsü'nün işbirliğiyle hazırlanan “Türkiye’de Akciğer Kanseri Raporu”-nun sonuçları, 2018’in Kasım ayında düzenlenen toplantıyla kamuoyuna duyuruldu. Raporda, akciğer kanserinin nedenlerinin yanı sıra, erken tanı ve tarama programları ve hastalığın tedavisi gibi konular da geniş kapsamlı şekilde ele alındı. Raporu Solunum Aktüel için değerlendiren TÜSAD Başkan Yardımcısı Dr. Ülkü Yılmaz, şu görüşleri aktardı: “Kansere bağlı ölümler içerisinde akciğer kanseri yılda 1.69 milyon kayıp ile tüm dünyada ilk sırada. En önemli risk faktörü olan tütün kullanımı dünya çapındaki kanser ölümlerinin yüzde 22'sine, akciğer kanserinden kaynaklı ölümlerin ise yüzde 71'ine neden oluyor. Ülkemizde görülen akciğer kanserlerinin yüzde 90'ının nedeni, sigara. Akciğer kanseri konusunda uyarılarımızı yaparken, ‘hiç sigara içmemiş kişilerin de akciğer kanseri olduğu’ savunması ile karşılaşılıyor. Oysa veriler akciğer kanseri hastalarının sadece yüzde 10'undan azı hayatında hiç sigara içmemiş olduğunu gösteriyor. Elbette genetik faktörler, radon gazı, asbest, çevresel toksinler gibi faktörler de sorumlu olabilir. Hiç sigara içmeyenler veya sigara içmeyi bırakmış olanlara göre, mevcut sigara

içen kişilerde yeni akciğer kanseri vakası görülme oranı daha yüksek. Ağır sigara içen kişide risk yüzde 30'lara çıkarken, hiç sigara içmeyen kişinin akciğer kanserine yakalanma riski yüzde 1'den daha düşük."

ETKİN TÜTÜN KONTROLÜYLE 110 BİN ÖLÜM ÖNLENEBİLİR

Yılmaz, değerlendirmesine şöyle devam etti: "Rapor sonuçlarının bize verdiği en önemli mesaj, sigara ve tütün kullanımını azalmaya yönelik çalışmaların yaygınlaşması gerektiği oldu. Çünkü etkin bir tütün kontrolü sayesinde akciğer kanserleri dahil olmak üzere her yıl tütün kullanımına bağlı olarak gelişen yaklaşık 110 bin ölüm önlenir. Sigaranın bırakılmasıyla kanser gelişme riski hızla azalmaya başlıyor. Sigarayı bıraktıktan 10 yıl sonra, akciğer kanseri riskinin yüzde 50 oranında azaldığı görülüyor."

Erken tanı konusunun raporda özel olarak ele alındığını belirten Yılmaz, şu bilgileri paylaştı: "Erken evrede tanı alan akciğer kanseri hastalarında sağ kalım oranı ortalama yüzde 70. İleri evrede ise bu oran düşüyor. Bu nedenle raporun sonuç bölümünde akciğer kanserinde erken tanıya öncelik verilmesi ve bu yönde multidisipliner yaklaşım içeren uygulamaların yaygınlaştırılması

görüşü yer aldı. Ayrıca, akciğer kanserinde erken tanıyı artırmak amacı ile ülkemize özgü uygun risk faktörlerinin belirlenerek, pilot bir bölgede tarama çalışması yapılması da bir başka öneri olarak sunuldu."

RAPORDAN ÇARPICI DETAYLAR

- Sağlık Bakanlığı verilerine göre Türkiye'de toplam 50 bin akciğer kanseri hastası bulunuyor.
- Akciğer kanseri erkekler arasında en sık görülen kanser türleri arasında ilk sıradayken, kadınlarda ise 5'inci sırada yer alıyor.
- Akciğer kanserinin ekonomiye getirdiği toplam yük, 8.8 milyar TL olarak hesaplandı.
- Akciğer kanserinin toplam maliyetinin yüzde 31'ini doğrudan, yüzde 69'unu ise dolaylı maliyetler oluşturuyor.

Raporun tamamına aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz. <http://www.solunum.org.tr/yayinlar/list/754/turkiyede-akiger-kanseri-raporu.html>

Kongre Aktüel

48'inci yaşını kutlayan TÜSAD, 40'inci kongresini gerçekleştirdi **SOLUNUM 2018 'Bir Solukta' geçti**

Bir TÜSAD geleneği olarak her yıl büyük bir katılım ve yoğun bir gündemle gerçekleşen SOLUNUM Kongresi, geçen yıl da değerli bildirileri, yeni gelişmeleri aktaran konuşmacıları, ilgi çeken workshopları ve önemli deneyimler sunan kursları ile büyük ilgi gördü. 48'inci yılını kutlayan TÜSAD'ın 40'inci kongresi olması nedeniyle özel bir önem taşıyan SOLUNUM 2018, göğüs hastalıkları alanındaki onlarca konunun ele alınmasına imkan tanırken, "Bir Solukta" teması ile nefes almanın önemine de vurgu yapmayı başardı.

>> Ezgi Aktaş

Türkiye'nin akciğer hastalıkları alanındaki ilk uzmanlık derneği olan ve bu yıl 48'inci yılını kutlayan Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) tarafından düzenlenen SOLUNUM 2018, "40'inci kongre" olarak dernek tarihindeki yerini aldı. Türkiye genelinde faaliyet gösteren uzman hekimleri ve uluslararası konuşmacıları akciğer sağlığını konuşmak üzere 13-16 Ekim 2018 tarihleri arasında Antalya'nın Kemer ilçesinde ağırlayan kongre, yoğun, tempolu, zengin ve verimli içeriğiyle her yıl olduğu gibi bilimsel şölene dönüştü.

282 KONUŞMACI, 586 BİLDİRİYLE DOPDOLU BİR BİLİMSEL PROGRAM

Bilginin ve paylaşımının gücünü yansıtan SOLUNUM 2018, dopdolu bilimsel programı ve renkli sosyal aktiviteleriyle üç gün boyunca unutulmaz anlara sahne oldu. Rixos Sungate Otel'de 61 farklı oturumda 282 konuşmacı ile gerçekleşen bilimsel programın yanı sıra 25 oturumda gerçekleşen 155 sözlü sunum, 4 uydu sempozyumu, 30 sunumun yapıldığı 3 olgu konseyi, 18 mini konferans ve Hemşirelik Kampı ile Türkiye'nin en büyük bilimsel kongrelerinden biri olduğunu ispatladı.

Açılış konuşmaları TÜSAD MYK Başkanı Dr. Arzu Mirici, Kongre Başkanı Dr. Funda Coşkun ve Bilimsel Komite Başkanı Dr. Nazan Şen tarafından gerçekleştirilen SOLUNUM 2018, dört gün boyunca 1.200'den fazla katılımcıya ilgi ve uzmanlık alanlarına göre bilgi paylaşımı olanağı sundu. SOLUNUM 2018 katılımcılara, dünyanın farklı ülkelerinden gelen Dr. James Jett, Dr. Stavros Konstantinides, Dr. Alberto Papi, Dr. Florin Mihaltan, Dr. Ulrich Costabel, Dr. Antoni Torres ve Dr. Arzu Arı'yı da dinleme fırsatı da verirken, konuk bilim insanları kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili bilgi ve tecrübelerini paylaştı.

Astımdan tüberküloza, girişimsel pulmonolojiden uyku apne sendromuna kadar akciğer sağlığının A'dan Z'ye ele alındığı SOLUNUM 2018, toplam 282 konuşmacısı ile ayrı bir rekora imza attı. Kongre boyunca 586 bildiri yayınlanırken, katılımcılar, uyku bozukluğundan solunum fizyolojisine uzanan geniş

bir skalada toplam 19 kursa ve 5 workshopa katılarak teorik eğitim aldı ve bu eğitimi pratik yaparak pekiştirme imkanı buldu.

GAZETECİ CEM SEYMEN'İN İLHAM VEREN SUNUMU

SOLUNUM 2018'in konuk konuşmacılarından biri de CNN Türk'te sunduğu programların yanı sıra sosyal medyada yaptığı paylaşımlarla geniş bir takipçi kitlesi bulunan gazeteci Cem Seymen oldu. "Her şey hayal etmekle başlar" mottosu ile kendine has üslubuyla ilham verici bir konuşma ile katılımcıların ilgisini çekti. Ekonomiden eğitime, bilimden teknolojiye kadar pek çok konuya değinen Seymen, dijital bir devrim yaşadığımız çağımızda Türkiye'nin konumunu gözler önüne sermekle birlikte, cesaret, kararlılık, azim ve yaratıcı düşüncenin gücüyle değişimin mümkün olduğuna dikkat çekti.

Sözlü bildirimler arasından seçilen ilk 3 sözlü sunuma ve bir e-poster sunusuna da SOLUNUM 2018 sırasında ödülleri takdim edildi. Ödül alan isimler şöyle:

Celal Buğra Sezen Göğüs Cerrahisi Bildiri Ödülü
İsmail Ceylan E-Poster Ödülü
Fatma Yıldırım Sözlü Sunum Ödülü
Suha Özkan Sözlü Sunum Ödülü
Nur Şafak Alıcı Sözlü Sunum Ödülü
Aykut Oruç Actelion Pulmoner Vasküler Hastalıklar Araştırma Ödülü

Onuruna gerçekleştirilen "KOAH'da Anti-İnflamatuvar Tedavi" panelinin ardından Prof. Dr. Sema Umut'a da plaketi TUSAD Başkanı Prof. Dr. Arzu Mirici takdim etti.

KAAN SEKBAN ANEKTOTLARI İLE HEM GÜLDÜRDÜ HEM DÜŞÜNDÜRDÜ

"Tebrikler Kovuldunuz" kitabının da yazarı olan genç komedyen Kaan Sekban, beyaz yakalıların plaza hayatına dair eğlenceli anekdotlar paylaştığı "Plazada Stand-Up Var" adlı gösterisiyle SOLUNUM 2018'e neşe kattı. Kendi yaşadıklarından yola çıkarak iş hayatında ve günlük yaşamda karşılaşılan zor durumlardan örneklerle hem güldüren hem de düşündüren Sekban, özellikle genç katılımcılardan büyük ilgi gördü.

AYŞEGÜL ALDINÇ VE SELAMİ ŞAHİN'DEN NOSTALJİK MÜZİK ZİYAFETİ

SOLUNUM 2018'in sosyal programının içeriği de en az bilimsel program kadar ilgi çekiciydi. TUSAD tarafından büyük bir titizlikle hazırlanan sosyal program kapsamında güne yeşillikler arasında güneşi selamlayarak ve yoga ile nefeslerini dinleyerek başlayan konuklar, gün boyu devam eden oturumların ardından akşam gerçekleşen konser ve etkinliklerle de keyifli anlar yaşadı.

Müzik sevdalısı hekimlerin bir araya gelerek kurduğu pop-rock grubu Doctor James Band katılımcılara eğlenceli anlar yaşatırken SOLUNUM 2018'in gala gecesi usta müzisyenler Ayşegül Aldinç ve Selami Şahin ile renklendi. Gala gecesinde sahneye çıkan sanatçılar, söyledikleri şarkıların yanı sıra birlikte sergiledikleri performans ile de dinleyicilerine nostaljik bir müzik ziyafeti sundu.

SOLUNUM 2019 HEYECANI ŞİMDİDEN BAŞLADI

SOLUNUM 2018, çok sevilen sloganında belirtildiği gibi bu sene de arkasında pek çok güzel anı bırakarak "Bir Solukta" geçip gitti. Asistanlardan uzmanlara kadar her kademedeki hekimleri araştırmaya ve düşünmeye sevk eden bir platform olan SOLUNUM 2018, hem mesleki açıdan doyurucu hem de sosyal programlarıyla zihni besleyen bir organizasyon olarak akıllara kazandı. Katılımcılar "Seneye görüşmek üzere" Antalya'dan ayrılırken, SOLUNUM 2019'un çalışmaları da kongrenin hemen ardından tüm hızıyla başladı.

MELİHA TERZİOĞLU ÖDÜLLERİ SAHIPLERİNİ BULDU

TÜSAD tarafından her yıl verilen Prof. Dr. Meliha Terzioğlu Bilim Ödülü kapsamında bu yıl "Akciğer ve Plevra Maligniteleri" alanında yapılmış çalışmalar değerlendirildi. "Dual Effect of Glucocorticoid-Induced Tumor Necrosis Factor-Related Receptor Ligand Carrying Mesenchymal Stromal Cells on Small Cell Lung Cancer: A Preliminary in vitro Study" konulu makalesi ile Dr. Ayşe Günel Özcan birincilik ödülünü almaya hak kazandı. Makalesini ağla Zübeyde Köprü, Ilgın ağnan, İrem Akar, Güneş Esendağlı ve Petek Korkusuz ile birlikte kaleme alan Özcan, ödül jürisi tarafından yapılan değerlendirme sonucunda Prof. Dr. Meliha Terzioğlu Bilim Ödülü'nün sahibi oldu.

SOLUNUM 2018 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞEN KURLAR

- **RADYOLOJİ KURSU RADYOLOJİ KURSU**
Toraks Görüntüleme
- **DPAH VE PULMONER VASKÜLER HASTALIKLAR**
DPAH'ta Paterne Dayalı Radyolojik Yaklaşım
- **ASTİM VE ALERJİ**
Astım Ayırıcı Tanısı: Hastam Astım mı? Değil mi?
- **GERİATRİ**
Geriatrik Değerlendirme ve Geriatrik Hastaya Klinik Yaklaşım
- **İNFEKSİYON**
Pnömonide Güncelleme
- **KOAH**
Terminal Dönem KOAH Hastasının Yönetimi
- **MESLEKİ VE ÇEVRESEL SOLUNUM HASTALIKLARI - İŞ SAĞLIĞI**
Meslek Hastalıkları
- **GİRİŞİMSEL PULMONOLOJİ EBUS**
- **GİRİŞİMSEL PULMONOLOJİ**
Göğüs Acillerinde Bronkoskopi
- **SOLUNUM REHABİLİTASYONU**
Yoğun Bakımda Pulmoner Rehabilitasyon
- **PLEVRA**
Plevra Hastalıklarında Tanı Yöntemleri
- **YOĞUN BAKIM**
İleri Mekanik Ventilasyon
- **YOĞUN BAKIM**
Kardiyopulmoner Resusitasyon
- **FİZYOLOJİ**
Solunum Fizyolojisi
- **TÜTÜN KONTROLÜ**
Tütün Kontrolü ve Sigara Bırakma
- **GÖĞÜS CERRAHİSİ KOORDİNASYON KURULU**
Göğüs Cerrahisinde Videotorakoskopi (VATS) Uygulamaları ve Püf Noktalar
- **UYKU BOZUKLUKLARI**
OSAS Dışı Uyku Bozuklukları
- **MedicReS - E - PICOS ile**
Editörlük ve Makale Değerlendirme
- **İNHALASYON TEDAVİLERİ**
Her Yönüyle İnhalasyon Tedavileri

Kongre Aktüel

SOLUNUM 2019 Organizasyon Komitesi çalışmalarına başladı

TÜSAD'ın 41'inci kongresi olan SOLUNUM 2019, 26-29 Ekim tarihleri arasında Bodrum'da gerçekleşecek. Başarıyla tamamlanan SOLUNUM 2018'in hemen ardından bayrağı devralan SOLUNUM 2019 Organizasyon Komitesi, bilimsel ve sosyal açıdan doyurucu bir program hazırlamak için çalışmalarına şimdiden başladı.

TÜSAD 2019 ORGANİZASYON KOMİTESİ

- ▶ Kongre Başkanı Şule Akçay
- ▶ Kongre Sekreteri Sevinç Sarınc Ulaşlı
- ▶ Bilimsel Komite Başkanı Aydın Yılmaz
- ▶ Bilimsel Komite Sekreteri Elif Küpeli
- ▶ SOLUNUM 2018 Başkanı, Sayman Funda Coşkun
- ▶ Dış İlişkiler Sorumlusu Semra Bilaçeroğlu
- ▶ Bildiri ve Poster-Web Sorumlusu Ezgi Demirdöğen Çetinoğlu
- ▶ Bildiri ve Poster-Web Sorumlusu Seda Tural Önür
- ▶ Bildiri ve Poster-Web Sorumlusu Burcu Arpnar Yiğitbaş
- ▶ Sosyal Komite Sorumluları Melahat Uzel Şener
- ▶ Sosyal Komite Sorumluları Julide Çeldir Emre
- ▶ Sosyal Komite ve Sosyal Medya Sorumlusu Celal Satıcı
- ▶ Kurs Sorumlusu Cengiz Özdemir
- ▶ Kurs Sorumlusu İbrahim Onur Alıcı
- ▶ Kurs Sorumlusu Fulsen Bozkuş

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) tarafından düzenlenen ve her yıl akciğer sağlığı alanındaki en son gelişmelerin paylaşıldığı Solunum Kongresi, bu yıl 41'inci kez yapılacak. 26-29 Ekim 2019 tarihleri arasında Bodrum Hilton Oteli'nde gerçekleşecek kongre için çalışmalar şimdiden başladı.

Her yıl bilimsel bir şölene dönüşen kongrede katılımcılara bilimsel ve sosyal açıdan zengin bir program sunabilmek için harekete geçen SOLUNUM 2019 Organizasyon Komitesi'nde bu yıl Türk hekimlerin yanı sıra, yurtdışından da katılımcılar yer alacak. Kongre Başkanlığı görevini Şule Akçay'ın, Bilimsel Komite Başkanlığını Aydın Yılmaz'ın üstlendiği SOLUNUM 2019 Organizasyon Komitesi'nde görev alan diğer isimler ise öyle: Sevinç Sarınc Ulaşlı, Elif Küpeli, Funda Coşkun, Semra Bilaçeroğlu, Ezgi Demirdöğen Çetinoğlu, Seda Tural Önür,

Burcu Arpnar Yiğitbaş, Melahat Uzel Şener, Jülide Çeldir Emre, Celal Satıcı, Cengiz Özdemir, İbrahim Onur Alıcı ve Fulsen Bozkuş.

Solunum Aktüel'e SOLUNUM 2019 hakkında bilgi veren Kongre Başkanı Şule Akçay, şunları söyledi: "SOLUNUM 2019'un 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na denk gelmesi nedeniyle bu yıl kongre heyecanımıza en önemli ulusal bayramımızın coşkusu da eklenecek. Organizasyon Komitesi'ndeki arkadaşlarımız SOLUNUM 2019 için büyük bir heyecanla çalışmalarını sürdürüyor. Bu yıl komitemizde yabancı katılımcılarımız da bizlerle birlikte görev alıyor. Yeniliklerle dolu bir program hazırlıyoruz. Kongrede kabul edilen sözel bildirimlerin Eurasian Journal of Pulmonology (EJP) Dergisi'nde ek sayı olarak yer verilecek olması, SOLUNUM 2019'da bizi bekleyen yeniliklerden sadece bir tanesi. Tüm meslektaşlarımızı SOLUNUM 2019'a bekliyoruz."

Haber Aktüel

SOLUNUM 2019'da sunulacak sözel bildiriler EJP'de yayınlanacak

Online makale kabul sisteminde çıtayı sürekli yukarı taşıyan Eurasian Journal of Pulmonology (EJP), yenilenen arayüzü ile makale göndermeyi daha da kolaylaştırdı. Güncellenen EJP, SOLUNUM 2019'a yönelik de önemli bir karar aldı. Kongrede sunulacak sözel bildirilerin özetleri dergimizde yer alacak.

>> Dr. Filiz Koşar - Dr. Deniz Köksal

Eurasian Journal of Pulmonology (EJP) dergimizin, güncellenen web arayüzü ve tamamen yenilenen online makale kabul sistemiyle standartlarını yükselterek yeni bir döneme girdiğini daha önce sizlere duyurmuştuk. Değişikliğin temel amacı, dergimizin uluslararası bilinirliğini artırmak ve atıf oranını yükseltmektir.

Bu yeni dönemle birlikte, dergimiz editörler kurulu, SOLUNUM 2019 Bilimsel Komitesi ve Merkez Yönetim Kurulumuz ortak bir karar aldı.

Bu karara göre; kongremizde sunulacak olan sözel bildirilerin özetleri, Eurasian Journal of Pulmonology (EJP) Kongre Özel sayısında yayımlanacak ve yayınlanan her bildiriye DOI numarası verilecek. Kongremizde bizlerle bildirilerini paylaşarak, kongre bilimsel içeriğimize önemli katkılar sağlayacak tüm araştırmacılara teşekkür ederiz.

EJP ATIFLARINIZI BEKLİYOR

Halen E-SCI kapsamında Web of Science'da indekslenen dergimizin gelecek hedeflerinden biri de PubMed'de indekslenebilmek. Dergimizde yayınlanan makalelere yapacağınız atıflar, bu açıdan da çok kıymetli. Derneğimizin dergisinin uluslararası camiada daha tanınır olması için desteklerinizi bekliyoruz.

MAKALE YOLLAMAK ÇOK DAHA KOLAY!

Eurasian Journal of Pulmonology (EJP), artık çok daha kullanışlı bir arayüze sahip. Makalelerini iletmek

isteyen yazarlara öncelikle web sayfasındaki menü çubuğunda yer alan "Authors" sekmesindeki "Yazarlara Bilgi" kısmını iyice okumalarını ve makalelerini göndermeden önce dergi standartlarına göre düzenleme yapmalarını öneriyoruz. Böylece, sonraki aşamalarda standart dışılıktan kaynaklanabilecek geri dönüşler ve zaman kaybı önlenmiş olacaktır.

Makale yollamak için yapmanız gereken ise çok basit: "Submit Article" bölümüne girerek, gerekli kayıt işlemlerini tamamlayıp adım adım makalenizi sisteme yükleyebilirsiniz. Her aşamada uyulması gereken kurallar yazılı olarak belirtilse de kolaylık olması açısından makale yükleme ve sisteme kayıt olma adımları video yardımıyla detaylı olarak bu sayfada anlatılıyor. Makale yüklemeyen önce bu videoları izlemenizi tavsiye ediyoruz.

(<http://www.journalonweb.com/ejop>)

TEKNİK DESTEK HER ZAMAN YANINIZDA

Yeni web sayfamızda olası teknik zorluklarla karşılaşmanız durumunda sizlere hızlıca yardım sağlayabilmek amacıyla KARE Yayıncılık desteğiyle bir teknik yardım ekibi de oluşturduk. Her türlü soru ve sorunuzda ali.cangul@karepb.com adresine atacağınız bir e-posta ile kısa süre içinde teknik destek alabileceksiniz. Bunun dışında editörler olarak bize takıldığınız her konuda mail yoluyla ulaşabileceğinizi belirtmek isteriz.

İletişim Aktüel

TÜSAD'dan video serisi:

“Akciğer Sağlığı Hakkında Her Şey”

TÜSAD tarafından akciğer sağlığına yönelik halkı bilgilendirmek amacıyla hazırlanan video röportaj serisi, derneğin YouTube hesabında yayına girdi. “Akciğer Sağlığı Hakkında Her Şey” adını taşıyan bu video serisinde, 12 uzman hekim 12 farklı videoda en çok merak edilen sorulara yanıt veriyor.

Göğüs hastalıkları alanında ölkemizin ilk bilimsel meslek kuruluğu olan Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD), sosyal medyanın bilgiyi hızla geniş kitlelere yayma gücünden yararlanarak halk sağlığını korumaya ve toplumu akciğer sağlığı konusunda bilgilendirmeye yönelik yeni bir farkındalık çalışmasını hayata geçirdi.

TÜSAD üyesi uzman hekimlerin uyarı ve tavsiyelerini içeren “Akciğer Sağlığı Hakkında Her Şey” adlı video içerik çalışmasında yer alan toplam 12 bilgilendirici videoda astımdan KOAH'a, inhaler cihaz-

ların doğru kullanımından akciğer kanserine kadar solunuma dair merak edilen pek çok konuya yanıt veriliyor.

İçerik çalışması hakkında Solunum Aktüel'e bilgi veren TÜSAD Başkanı Dr. Arzu Mirici, Şunları söyledi: “En önemli amaçlarından biri halk sağlığı olan ve 4 bine yakın üyemizle bu doğrultuda hizmetlerini sürdüren bir dernek olarak akciğer sağlığı konusunda farkındalığı arttırmayı çok önemsiyoruz. Koruyucu ve tedavi edici hizmetlerin başarısında, halkın sağlık eğitimi ve toplumsal bilincin geliştirilmesinin önemi

büyük. Bunun yolu da hasta ve hasta yakınları başta olmak üzere toplumun tüm bireylerine ulaşmaktan geçiyor. Özellikle sağlıkla ilgili konularda internette pek çok hatalı bilginin dolaştığı düşünülürse, direkt konunun uzmanlarından bilgi alınmasının önemi daha da iyi anlaşılabilir. Bu doğrultuda, başta YouTube olmak üzere sosyal medya kanallarımızda yayınlanmak üzere bir içerik projesi hazırladık. Bu çalışmada 12 uzman hekimimiz 12 farklı konuya değiniyor ve akciğer sağlığına ilişkin en çok merak edilen ve yöneltilen soruları yanıtlıyor. Derneğimizin YouTube kanalı olan SolunumTV’de ve bilgi portalımız www.

nefesalalim.com ‘da yayınladığımız bu video içerikler ile; akciğer sağlığını ilişkin bilgi paylaşımı yaparken, hastalıklardan korunma yöntemlerine de dikkat çekmek istiyoruz.”

Her bir hastalığın ayrı ayrı ele alındığı video içerik çalışmasında hekimlerin ortak bir mesajı bulunduğunu da aktaran Mirici, “12 uzman hekimin, 12 farklı videoda halkımıza yaptığı en önemli uyarı; başta sigara olmak üzere tütün ve tütün ürünlerinin kullanımının bırakılması. Diğer bir ortak mesaj da, erken tanı ve tedavi sürecinin aksatılmadan devam ettirilmesi” dedi.

AKCİĞER SAĞLIĞIYLA İLGİLİ EN ÇOK MERAK EDİLEN 12 KONU

TÜSAD’ın hayata geçirdiği “Akciğer Sağlığı Hakkında Her Şey” başlıklı videolar, derneğin YouTube hesabı olan <https://www.youtube.com/user/solunumtv> adresinden izlenebiliyor. Aynı zamanda bilgi portalımız nefesalalim.com’da da yer alan videoların konuları ise şöyle:

- ▶ Dr. Arzu Mirici Meslek akciğer hastalıklarının nedenleri ve önlenmesi
- ▶ Dr. Ülkü Yılmaz Pulmoner (Akciğer) nodüllerinin nedenleri ve tanısı
- ▶ Dr. Filiz Koşar Tüberkülozun belirtileri ve tedavisi
- ▶ Dr. Mecit Süerdem KOAH ve astım tedavisinde inhaler cihazların doğru kullanımı
- ▶ Dr. Can Öztürk KOAH'ta görülen nefes darlığı
- ▶ Dr. Funda Coşkun Akciğer sertleşmesinin tanısı ve tedavisi
- ▶ Dr. Nazan Şen Zatürreden korunma yolları
- ▶ Dr. Semra Bilaçeroğlu Akciğer hastalıklarında girişimsel bronkoskopi
- ▶ Dr. Oğuz Köktürk Uyku apnesinin tanısı ve tedavisi
- ▶ Dr. Çağatay Tezel Akciğer kanserinden korunma yolları
- ▶ Dr. Arzu Ertürk Yaşlılık (Geriatric) döneminde görülen akciğer hastalıkları
- ▶ Dr. Ayşe Tana Aslan Çocuklarda kronik öksürüğün nedenleri ve tedavisi

Derneğin tüm çalışmaları ayrıca sosyal medya hesaplarından da takip edilebiliyor.

Facebook: <https://www.facebook.com/TUSAD>

Twitter: <https://twitter.com/solunum>

Instagram: <https://www.instagram.com/solunumdernegi/>

Etkinlik Aktüel

2018'de pek çok etkinliği hayata geçiren TÜSAD, 2019'a yoğun bir gündemle başladı

Yıl boyunca hem yurtiçinde hem de yurtdışında pek çok başarılı organizasyona imza atan TÜSAD, yılın son aylarında da önemli etkinlikleri hayata geçirdi. Ayrıca İzmir ve Ankara Şubeleri de önemli çalışmalarına imzasını attı. 2019 yılının ilk etkinlikleri de şimdiden gerçekleşmeye başladı.

TÜSAD ONLINE OLGU SUNUMLARI TORASİK ONKOLOJİ KONSEYİ 27 EYLÜL'DE TOPLANDI

TÜSAD Akademi tarafından organize edilen TÜSAD Online Olgu Sunumları "Torasik Onkoloji Konseyi" başlıklı toplantı 27 Eylül 2018 tarihinde gerçekleşti. Moderatörlüğünü Dr. Deniz Köksal'ın üstlendiği toplantının, konuşmacıları ise şöyle oldu: Dr. Sevinç Sarınc Ulaşlı, Dr. Macit Arıyürek, Dr. Erkan Dikmen ve Dr. Saadettin Kılıçkap ve Dr. Pervin Hürmüz. Canlı yayınlanan online etkinliğe, ekran karşısındaki TÜSAD üyeleri de soruları ile katılımda bulundu.

KRONİK AKCİĞER HASTALIKLARI VE AKCİĞER KANSERİ TOPLANTISI 25 EKİM'DE GERÇEKLEŞTİ

TÜSAD İzmir Şube tarafından 25 Ekim 2018 tarihinde düzenlenen "Kronik Akciğer Hastalıkları ve Akciğer Kanseri " konulu toplantı yoğun katılım ile gerçekleşti. Toplantının moderatörlüğünü Dr. Fisun Karadağ ve Dr. Ahmet Emin Erbaycu üstlenirken, akciğer kanserini IPF, KOAH ve tüberküloz ile birlikte ele alın konuşmacılar ise sırasıyla şu isimlerden oluştu: Dr. Berna Kömürcüoğlu, Dr. Yelda Varol ve Dr. Onur Yazıcı.

“KARSİNOİD” TÜMÖRLER TOPLANTISI 29 KASIM'DA ANKARA'DA DÜZENLENDİ

TÜSAD Ankara Şubesi sonbahar toplantısı kapsamında gerçekleşen “Karsinoid Tümörler” bilimsel programı 29 Kasım 2018 tarihinde Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde düzenlendi. Dr. M. Şule Akçay ve Dr. Aydın Yılmaz'ın moderatörlüğünü yaptığı toplantının konuşmacıları ise Dr. Göktürk Fındık, Dr. Özlem Özmen ve Dr. Ayperi Öztürk oldu.

NONİNVAZİV MEKANİK VENTİLASYON UYGULAMALARI KURSU 15 ARALIK'TA YAPILDI

Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Konferans Salonu'nda 15 Aralık

2018 tarihinde gerçekleşen “Noninvaziv Mekanik Ventilasyon Uygulamaları Kursu” Dr. Fatma Yıldırım ve Dr. Kazım Rollas sorumluluğunda hayata geçirildi. KOAH atakta NIV kullanımından kardiyojenik pulmoner ödemde, restriktif akciğer hastalıklarından weaning ve post ekstübasyona kadar pek çok alanda NIV kullanımının detayları ile ele alındığı kursun, açılış konuşmaları Müge Aydoğdu, Fatma Yıldırım ve Kazım Rollas tarafından yapıldı. Kursta ayrıca Gülbin Aygencel, Serdar Akpınar, Derya Hoşgün, Deniz Çelik ve Kezban Özmen Süner NIV kullanımına ilişkin bilgiler verdi.

REZOLÜSYONU GECİKMİŞ PNÖMONİLER TOPLANTISI 27 ARALIK'TA DÜZENLENDİ

TÜSAD İzmir Şube tarafından 27 Aralık 2018 tarihinde düzenlenen "Rezolüsyonu Gecikmiş Pnömoniler (Olgular Eşliğinde)" konulu toplantısının moderatörlüğünü, Dr. Mustafa Özhan, Dr. Enver Yalnız ve Dr. Eylem Yıldırım üstlendi. Dr. Şule Taş Gülen ve Dr. Mehtap Hafizoğlu da olgular eşliğinde katılımları bilgilendirici konuşmalar yaptı.

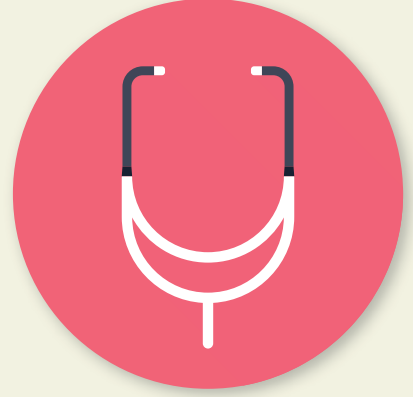

2019'UN İLK TÜSAD ETKİNLİKLERİ

“İNVAZİV PULMONER ASPERGİLLOZİS”

TOPLANTISI 31 OCAK'TA

TÜSAD tarafından 31 Ocak 2019 günü, saat 19:00'da düzenlenen “İnvaziv Pulmoner Aspergillozis” toplantısı, ayrı zamanda yeni yılın ilk interaktif canlı yayını oldu. Dr. Mecit Süerdem moderatörlüğünde organize edilen toplantının konuşmacıları ise şu isimlerden oluştu: Burcu Yormaz ve Dr. Şua Sümer.

“OLGULARLA AKCİĞER NAKLİ”

TOPLANTISI 21 ŞUBAT'TA

TÜSAD Ankara'da Şubesi tarafından, bu yılın ilk etkinliklerinden biri olarak organize edilen “Olgularla Akciğer Nakli” toplantısı, 21 Şubat 2019 tarihinde saat 16:30'da Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi 75. Yıl Konferans Salonu'nda yapılacak. Dr. Erdal Yekeler ve Dr. Nilgün Yılmaz Demirci'nin moderatörlük görevini üstlendiği toplantının konuşmacıları ise şu isimler olacak: Dr. Fatmanur Çelik Başaran, Dr. Sinan Türkkkan, Dr. Mahmut Subaşı ve Dr. Erdal Yekeler. Toplantı sunumların ardından tartışma ve sorularla devam edecek.

Toplantı ile ilgili bilgilere şu adresten ulaşabilirsiniz:

<http://www.solunum.org.tr/etkinlik/423/tusad-ankara-sube-olgularla-akciger-nakli-toplantisi.html>

“İMMÜN YETMEZLİKTE AKCİĞER”

TOPLANTISI 23 ŞUBAT'TA

TÜSAD İzmir Şubesi & TÜSAD Enfeksiyon Çalışma Grubu tarafından düzenlenen “İmmün Yetmezlikte Akciğer” toplantısı 23 Şubat 2019 tarihinde Bayraklı, İzmir'de yapılacak. Toplantı Sorumlularının Dr. Dursun Alizoroğlu ve Dr. Yelda Varol olduğu etkinlikte, üç ayrı oturum gerçekleşecek. Oturum başkanlığını Dr. Ahmet Emin Erbaycu ve Dr. Semra Bilaçeroğlu'nun yaptığı ilk oturumda, Melek Demir, Hüsnü Pullukçu ve Dursun Alizoroğlu HIV enfeksiyonlu hastaları ele alacak. Dr. Soner Gürsoy ve Dr. Yelda Varol'un oturum başkanlığını üstlendiği ikinci oturumda ise Bilgin Arda, Nazan Şen ve Yusuf Aydemir konuşmacı olacak. Oturum başkanlığını Dr. Ufuk Yılmaz ve Dr. Güneş Şenol'un üstlenildiği üçüncü ve son oturumda ise Sezai Taşbakan ve Berna Kömürcüoğlu konuşmacı olarak yer alacak.

Toplantı programını bu adresten inceleyebilirsiniz:

<http://www.solunum.org.tr/etkinlik/422/immun-yetmezlikte-akciger.html>

Etkinlik Aktüel

İPForum 2019 Nisan'da Mardin'de yapılacak

Geçen yıl TÜSAD ve CHEST işbirliği ile Bolu'da gerçekleştirilen İPForum, bu yıl Mardin'de yapılacak. 26-28 Nisan tarihlerinde düzenlenecek olan İPForum 2019'da hastalık klinik ve radyolojik boyutuyla tartışılacak.

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) bu yılki ikincisini düzenleyeceği İPForum ile İdiyopatik Pulmoner Fibrozis (İPF) hastalığını konunun uzmanları ile birlikte ele alacak. İPF hastalığının tanı ve tedavisi konusundaki gelişmelerin detaylı bir şekilde ele alındığı "Pulmoner Fibrozis: Tanıdan Tedaviye Birlikte Yolculuk Sempozyumu"nun ikincisi, 26-28 Nisan 2019'da tarihin ve kültürün buluştuğu şehir Mardin'de gerçekleşecek.

2018 BOLU TOPLANTISI BAŞARIYLA TAMAMLANDI

İPForum'un ilki, 21-22 Nisan 2018 tarihleri arasında CHEST işbirliği ile Bolu Gazelle Hotel'de yapıldı. Konuyla ilgili uzmanların yoğun katılımıyla başarıyla tamamlanan sempozyumun başkanlığını Dr. Oğuzhan Okutan üstlenirken, Düzenleme Kurulu'nda ise Dr. Semra Bilaçeroğlu, Dr. Bülent Altınsoy, Dr. Aysun Şengül, Dr. Ceyda Anar ve Dr. Onur Yazıcı gibi isimler yer aldı. Sempozyumun iki güne yayılan bilimsel programı, Pulmoner Fibrosis Olgu Konseyi ile başladı. Sempozyum kapsamında toplamda 7 oturum gerçekleşirken, İdiyopatik Pulmoner Fibrozis hastalığı konunun uzmanları tarafından detaylı bir şekilde masaya yatırıldı.

2019 FORUMU YİNE UZMAN İSİMLERİ BİR ARAYA GETİRECEK

Bu yıl İPForum 2019, 26-28 Nisan 2019 tarihlerinde Erdoba Elegance Hotel Mardin'de düzenlenecek. Klinik ve radyolojik boyutuyla İPF'in tartışılacağı bu forumda güncel pratiğimizde karşımıza çıkan sorunlar konunun uzmanları tarafından tartışılacak. Olgu konseyinde vakalarımızı tartışma şansı olacaktır. Yarım günlük radyoloji kursunda, İPF'in radyolojisi her yönüyle ayrıntılı bir şekilde değerlendirilecek.

Sempozyum Başkanı Dr. Oğuzhan Okutan bu yıl ki

kongreye ilişkin şu açıklama yaptı: "Olağanüstü güzellikteki mimarisi ve tarihi İpekyolu üzerinde bulunan özel konumuyla yıllar boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapan Mardin'de gerçekleşecek organizasyonda, yine ülkemizin konusunda uzman isimleri konuşmalarını yapmak üzere aramızda olacak. İdiyopatik Pulmoner Fibrozis konusuyla ilgilenen tüm üyelerimizi İPForum 2019'da buluşmak üzere Güneydoğu Anadolu'nun en özel şehirleri arasında yer alan Mardin'e bekliyoruz."

Etkinlik Aktüel

TÜSAD, ortak toplantılara katkıda bulunmayı sürdürüyor

TÜSAD, organize ettiği etkinliklerin yanı sıra ülkemiz açısından önem taşıyan pek çok çalışmaya da destek veriyor. Geçen yıl Atatürk Sanatoryumu'nun 65'inci yılının kutlandığı toplantıda yerini alan TÜSAD, bu yıl da pek çok organizasyona destek sağlayarak üyelerinin mesleki gelişimlerine katkıda bulunmaya devam edecek.

ATATÜRK SANATORYUMU'NUN 65'İNCİ YILINI KUTLADIK

Atatürk Sanatoryumu'nun 65'inci yılı onuruna düzenlenen "Uzayan Dallar: Atatürk Sanatoryumu'nun Ülkemize Katkıları" toplantısı, 23 Ekim 2018'de Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yapıldı.

TÜSAD'ın katılımıyla gerçekleşen ve katılımcılardan yoğun ilgi gören toplantının açılış konuşmalarını Dr. Aydın Yılmaz, Dr. Yurdanur Şehirlioğlu Erdoğan ve Dr. Sadi Kaya gerçekleştirdi. Akciğer sağlığının farklı açılardan ele alındığı toplantının ilk oturumunun başkanlığını Dr. Nilgün Kalaç, Dr. Güngör Dulkar ve Dr. A. İhsan Keyf üstlenirken, Dr. Cebraail Şimşek de "Akciğer Örneğinde Meslek Hastalıklarını Düşünmek" konulu bir konuşma yaptı. "Pulmoner Rehabilitasyon Neredeyiz? Ne Yapmalıyız?" başlıklı 2'nci oturumu Dr. Çiğdem Biber, Dr. Bahar Kurt ve Dr. Canan Hasanoğlu yönetirken, Dr. Pınar Ergün de konuşmacı olarak görüşlerini paylaştı. Dr. Erdal Yekeler'in "Akciğer Transplantasyonunda Neredeyiz?" konulu bir konuşma gerçekleştirdiği 3'üncü oturumun moderatörlüğü-

nü ise Dr. Tamer Altınok, Dr. Funda Demirağ ve Dr. Koray Aydoğdu yaptı.

Sempozyumun 4'üncü oturumunu Dr. Figen Atalay ve Dr. Pınar Bıçakçioğlu yönetirken, Dr. Ülkü Yılmaz da "Akciğer Kanserini Nasıl Yönetiyoruz?" konulu bir konuşma gerçekleştirdi. Toplantının 5'inci oturumu "Girişimsel Pulmonoloji Kliniği 5 Yıllık Deneyimimiz" konusuna ayrıldı. Dr. Tuğrul Şipit, Dr. Dilek Ernam ve Dr. Bahadır Berktaş'ın başkanlık yaptığı oturumda, Dr. Zafer Aktaş da konuşma yaptı. 6'ıncı oturumun başkanlığını Dr. Haluk Türkteş, Dr. Şükran Atıkcın ve Dr. Nermin Çapan üstlendi, konuşmacı ise Dr. Ferda

Öner Erkekol oldu. Dr. Göktürk Fındık'ın konuşmacı olduğu 7'inci oturumu Dr. İrfan Taştepe, Dr. Mehmet Ünlü ve Dr. S. Ş. Erkmen Gülhan yönetti. Toplantının 8'inci ve son oturumunun oturum başkanları ise Dr. Tansu Ulukavak Çiftçi, Dr. Arzu Ertürk ve Dr. Feza Uğurman olurken, Dr. Selma Fırat da "Uykuda Gerçekleştirdiklerimiz ve Hedeflerimiz" konulu konuşmasıyla yer aldı.

“AKCİĞER KANSERİ'NDE GÜNCEL GELİŞMELER” SEMPOZYUMU 19 OCAK'TA GERÇEKLEŞTİ

Akciğer kanserinin tanı, evreleme, patoloji ve tedavisindeki güncel gelişmelerin ayrıntılı bir şekilde ele alındığı “Akciğer Kanseri Güncel Gelişmeler Sempozyumu”, Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) ve Onkoloji ve İmmünoterapi Derneği işbirliğiyle 19 Ocak 2019 tarihinde Ankara’da gerçekleşti.

Akciğer kanseri konusundaki bütün disiplinlerden uzmanların katıldığı sempozyum, “Türkiye ve Dünyada Akciğer Kanseri” konulu konferansla başladı. Oturum başkanlığını Dr. İsmail Çelik’in yaptığı konferansın konuşmacısı Dr. Mutlu Hayran oldu. Sempozyum, “Tanı ve Evreleme” konulu panellerle sürdü. Panelin oturum başkanlığını Dr. Meral Gülhan ve Dr. Meltem Gülsün Akpınar üstlenirken, Dr. Çetin Atasoy, Dr. Ülkü Yılmaz ve Dr. Ufuk Yılmaz da birer konuşma gerçekleştirdi. Dr. Gökhan Uçar, Dr. Yakup Ergün, Dr. Tülay Eren, Dr. Ufuk Cinkara, Dr. İsmail Ertürk, Dr. Burak Yasin Aktaş, Dr. Dilek Erdem ve Dr. Ayşe Demirci de tartışmacı olarak panelde görüşlerini paylaştı. “Evre 1 Hastalıkta Standart” oturumunda ise başkanlığı Dr. Can Öztürk ve Dr. Murat Dinçer yaparken, Dr. Ayten Kayı Canğır ve Dr. Pervin Hürmüz konuşmacı, Dr. Neslihan Özyurt Doğan, Dr. Pınar Kubilay, Dr. Hatime Arzu Yaşar, Dr. Ramazan Esen, Dr. Hakan Taban, Dr. Melih Şimşek ve Dr. Burak Bilgin de tartışmacı olarak yer aldı. Sempozyumun sabah programında ayrıca bir de

Uydu Sempozyumu gerçekleştirildi. Uydu Sempozyumu’nun başkanlığını Dr. Ufuk Yılmaz yürütürken, Dr. Nalan Akyürek ve Dr. Umut Demirci de konuşmacı olarak yer aldı.

Sempozyumun öğleden sonraki bölümünde iki panel gerçekleşti. “Metastatik Hastalık Tedavisi” başlıklı

paneli Dr. Ahmet Demirkazık ve Dr. Aytuğ Üner yönetti, panelin konuşmacıları arasında ise Dr. Mutlu Doğan, Dr. Saadetin Kılıçkap, Dr. Mehmet Ali Şendur ve Dr. Nuri Karadurmuş yer aldı. Bu oturumda tartışmacı olarak yer alan isimler ise, Dr. Özlem Aydın İsak, Dr. Cengiz Karaçin, Dr. Sema Türker, Dr. Oktay Halit Aktepe, Dr. Hacer Demir, Dr. Furkan Saim Sarıcı, Dr. Yusuf Açıkgöz ve Dr. Merve Dirikoç oldu. Sempozyumun 2’inci Uydu Sempozyumu “KHDAK’nde Kemik Metastazlarında Hedefe Yönelik Tedavi: Denosumab” başlığı altında yapıldı. Bu bölümü Dr. Ozan Yazıcı yönetirken, Dr. Dilek Erdem de konuşmacı olarak yer aldı. Sempozyumun “Olgularla Metastatik Hastalık Yönetimi” başlığı altında yapılan oturumunun başkanlığını Dr. Bülent Yalçın ve Dr. Mustafa Erman gerçekleştirirken, Dr. Gökşen İnanç İmamoğlu, Dr. Ebru Çılıbır, Dr. Arzu Oğuz ve Dr. Şebnem Yücel ise konuşmacı olarak yer aldı. Sempozyumun son oturumu olan “Akılcı İlaç Kullanımı” panelini ise Dr. Zafer Arık yönetti, Dr. Necla Demir de bir konuşma yaptı.

“TÜRK TORAKS RADYOLOJİSİ DERNEĞİ SEMPOZYUMU” 20 NİSAN'DA YAPILACAK

TÜRK TORAKS RADYOLOJİSİ DERNEĞİ SEMPOZYUMU ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ 20-21 NİSAN 2019

Türk Toraks Radyolojisi Derneği tarafından düzenlenen “Türk Toraks Radyolojisi Derneği Sempozyumu”, 20-21 Nisan 2019 tarihleri arasında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nde gerçekleşecek. Sempozyum için bildiri gönderimi ise 1 Mart 2019 tarihine dek sürecek. TÜSAD, sempozyum kapsamında 15 hekime burs desteği de sağlayacak.

İki güne yayılacak sempozyumun startı 20 Nisan'daki “Akciğer Oturumu” ile verilecek. Başkanlığını Dr. Hüda Alper ve Dr. Mahmut Kebapçı'nın üstleneceği oturumda Dr. Selen Bayraktaroğlu, Dr. Gonca Erbaş, Dr. Pınar Balcı ve Dr. Ruken Yüksekaya konuşmacı olarak yer alacak. Sempozyumun “Damar Oturumu”nun başkanlığını Dr. Mahmut Oğuz ve Dr. Uğur Topal üstlenecek. Bu bölümün konuşmacıları arasında Dr. Nilgün Işıksalan Özbülbül, Dr. Macit Arıyürek, Dr. Figen Başaran Demirkazık ve Dr. Cihan Akgül Özmen yer alıyor. Dr. Yahya Paksoy ve Dr. Nihat Kodallı tarafından yönetilecek “Kalp Oturumu”nun

konuşmacıları ise Dr. Naim Ceylan, Dr. Yahya Paksoy, Dr. Tuncay Hazırolan ve Dr. Erkan Yılmaz. Sempozyumun 20 Nisan'daki son oturumu “Parankim Dışı Toraks” başlığı altında yapılacak. Dr. Emine Osmalı ve Dr. Serdar Akyar'ın başkanlığını yapacağı oturumda konuşmacı olarak yer alacak isimler ise, Dr. Muzaffer Metintaş, Dr. Ragıp Özkan, Dr. Fatih Alper ve Dr. Meltem Gülsün Akpınar olacak. Sempozyum kapsamında 22 Nisan'da yapılacak ilk oturumun başkanlığını Dr. Cihan Gökten ve Dr. Kemal Ödev üstlenirken, Dr. Gamze Durhan, Dr. Çetin Atasoy, Dr. Polat Koşucu, Dr. Çağlar Uzun ve Dr. N. Sinem Gezer de birer konuşma gerçekleştirecek. Sempozyumun sonunda ise “Nasıl Raporlarım, Tanıya Nasıl Yaklaşıyorum?” oturumu yapılacak. Dr. Can Karaman ve Dr. Atadan Tunacı'nın yöneteceği oturumun konuşmacıları ise, Dr. Canan Akman, Dr. Can Karaman, Dr. Recep Savaş ve Dr. Koray Hekimoğlu olacak.

Sempozyum programı hakkında bilgi almak için

<http://www.turktoraksradyolojisi.com> adresini ziyaret edebilirsiniz.

“TANIDAN TEDAVİYE AKCİĞER KANSERİ SEMPOZYUMU”, 10 MAYIS'TA GERÇEKLEŞECEK

Türk Akciğer Kanseri Derneği ve Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği'nin (TÜSAD) ortak organizasyonu ile düzenlenen “Tanıdan Tedaviye Akciğer Kanseri Sempozyumu”, 10-11 Mayıs 2019 tarihlerinde Bodrum'da Titanic Deluxe Otel'de yapılacak. Akciğer kanseri tanısı ve tedavi opsiyonlarının geniş kapsamlı olarak ele alınıp tartışılacağı zengin bilimsel programıyla dikkat çeken sempozyuma bildiri göndermek için son tarih 19 Nisan 2019 olarak açıklandı.

Sempozyum programı kapsamında toplam 7 oturum düzenlenecek. 10 Mayıs programında “Olgularla Subsolid Modül Yaklaşımı Konsey” ve “Hedefe Yönelik Tedaviler Çağında Tanı” başlıklı oturumlar yer alırken, 11 Mayıs'taki “Olgularla Komorbiditesi olan AKC. CA. Hastalarda Tedavi Yönetimi”, “Akciğer Kanseri Tedavisinde İmmünoterapi ve Hedefe Yönelik Tedaviler”, “Olgularla Onkolojik Tedavi Toksisiteleri” ve “Ekstra Torasik Tümörlerle Birlikte Akciğer Kanseri Yönetimi” oturumlarıyla sempozyum sona erecek.

Sempozyumla ilgili detaylı bilgiye <http://takdsempozyum2019.org> adresinden ulaşabilirsiniz.

TÜSAD'DAN ÜYELERİNE KONGRE DESTEĞİ

• TÜSAD, 4-6 Ekim 2018 tarihinde İzmir'de gerçekleşen “Meslek Hastalıkları Kongresi” için bu yıl 5 hekime kayıt desteği sağladı. TÜSAD desteğiyle kongreye katılan isimler, Esra Aydın Özgür, Gökçen Arkan Erdoğan, Özlem Yılmaz Ünlü, Seval Acar, Özlem Kahya ve Ayşe Coşkun Beyan oldu.

• 21-24 Kasım 2018 tarihinde Antalya'da düzenlenen “Ulusal Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Kongresi” ne TÜSAD tarafından 5 kişilik hekim kayıt desteği sağlandı. Rahime Aydın Kayalı, Gökşen Öz, Murat Küçük, Betül Arı ve Kezban Özmen Süner TÜSAD'ın sağladığı destekle kongreye katılma şansı buldu.

Profil Aktüel

'Dünyadaki tıkanmanın kökeninde tabiat ve kadına yapılan zulüm var'

Buket Uzuner'in "Tabiat Dörtlemesi" ya da kendi deyimiyle "Anadolu Dörtlemesi" adını verdiği roman serisinin en son kitabı "Hava", 2018 yılında okurlarıyla buluştu. Serinin mücadelecisi ve güçlü kadın gazetecisi Defne Kaman'ın yolu bu sefer bir yazısı nedeniyle hakkında açılan dava nedeniyle Kayseri'ye düşüyor. "Hava" romanı vesilesiyle Buket Uzuner ile romanlarında geniş yer verdiği ekoloji mücadelesinden kendisini etkileyen kadın figürlere kadar uzanan zihin açıcı bir sohbet gerçekleştirdik.

>>Ezgi Aktaş

Buket Uzuner'in "Tabiat Dörtlemesi" adını verdiği roman dizisinin üçüncü macerası olan "Hava", şu sözlerle açılıyor: "Kapı gürültüyle çalındığında saat gece yarısını çoktan geçmişti. Defne Kaman misafirhanesindeki yatağında oturmuş, gecenin sessizliğinde kendi kalp seslerini dinliyor, derin derin nefes alıp verirken havanın bedene can katışını gözleri kapalı izliyordu."

Buket Uzuner'e göre nefes; varlığımızın özüdür. Nefes andır. Nefes candır. Biz de sorularımıza Uzuner'in son romanı "Hava"dan başlamak istedik. Uzuner'in Uyum-suz Defne Kaman'ın Maceraları serisinin üçüncü kitabı olan "Hava"dan ekoloji ve edebiyata uzanan yanıtları ise şöyle oldu:

•Sizin için "nefes" in ne ifade ettiğini sorarak söyleşimize başlayabilir miyiz?

Nefes havanın, hava da nefesin en yakın akrabası, tek metaforudur ve ikisi de candır, hayat-

tır. Nefes, bir hayat öpücüğünde saklı olan iksirdir. Bir nefes sağlık, yemek, su ve uykudan daha önce gelen mutluluktur. "Tabiat Dörtlemesi" adını verdiğim romanlar, insanın tabiata ihanetiyle bozulan hayat döngüsünü ve artık tüm canlıların varlığını kitleler halinde tehdit etmeye başlayan doğal afetlerin nedenleri ve çözümlerini dert edinmiş bir dizi. Bu dörtlemeye hem mitolojilerde hem de biyoloji biliminde hayatın başlangıcı kabul edilen "Su" romanıyla başladım.

Sonra hayatın sonlandığı "Toprak" romanı geldi. Üçüncü roman "Hava" ise, hayatın başlangıcı için ilk adımın adı. Nefes, bizim binlerce yıllık Kam kültürümüzde ve Sufizm'de ruhtur, gönüldür, biyolojik bedenimizin içindeki varlığımızın özü kabul edilir. Nefes, andır, zamanın en küçük birimidir. Nefes, havanın içinde bulunan Argon elementinin hiç bozulmadan kalması nedeniyle, binlerce yıl önceki şekliyle mevcudiyetini korur. Böylece örneğin Nuh Peygamber'in, Hun

BUKET UZUNER KİMDİR?

Romancı, hikâyecisi ve gezi yazarı Buket Uzuner, Hacettepe Üniversitesi, Bergen Üniversitesi ve Michigan Üniversitesi'nde biyoloji ve çevre bilimi eğitimi aldı. Uzuner, Tampere Teknik Üniversitesi'nde ve ODTÜ'de araştırmacı olarak çalıştı ve ders anlattı.

Romanları on dile çevrilen Uzuner, 1996 yılında Iowa Üniversitesi'nin (IWP) "onur üyesi" oldu, 2004 yılında da ODTÜ Senatosu tarafından takdir belgesiyle onurlandırıldı. Uzuner, 2016 yılında Ankara Üniversitesi ve Ankara Öykü Günleri Derneği'nce verilen "Öykü Onur Ödülü"nü aldı. Buket Uzuner, Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. kuruluş yılında Türkiye üniversiteleri, basını, meslek kuruluşları ve 81 ilin valiliklerinden oluşturulan jürinin oylarıyla 'Cumhuriyetin 75 Başarılı Kadını'ndan biri olarak seçildi.

Uzuner'in iklim değişikliği ve çevre sorunları gibi konuları ele aldığı ve Türk Mitolojisi'nden fantastik öğeler kullandığı 'Tabiat Dörtlemesi' romanları "Su", "Toprak", "Hava" ve "Ateş" yayımlanmaya devam etmektedir. Kuzey Sahra Afrika'sı, Kuzey Amerika, Avrupa'da uzun tren yolculukları yapan Buket Uzuner, 2017'de ilk çocuk kitabını yayımlamıştır.

İmparatoru Attila Han'ın veya Selçuklu prensesi Gevher Nesibe Sultan'ın soluduğu Argon gazını belki şu anda siz veya ben aynen soluyor ve onu nefesimizle kendi akciğerimize yolluyor olabiliriz. Nefes candır.

'EKOLOİK VE ETİK ÇÖKÜŞÜN HAYATIMIZA YANSIMALARINI ANLATMAK ZORUNDAYDIM'

• "Hava"nın da içinde bulunduğu "Tabiat Dörtlemesi"nde yer alan (ve alacak) romanları birer eko-roman olarak tanımlamak mümkün. Bu kitapların ana olay örgüsü içinde tabiatla olan ilişkimiz ve günümüzü şekillendiren çevre konuları önemli yer tutuyor. Sizi bu konuları ele almaya, ekoloji ve yazını bir araya getirmeye yönelten neydi?

Edebiyat bir empati ve söz sanatıdır. İyi edebiyatçılar, hikâyeciler olarak doğar ve anlattıkları hikâyeler tarihî veya güncel olsa da hepsi kendi çağlarının bakış açısını yansıtır. Benim çağıma, pek çok

teknolojik icadın kolaylaştırdığı gündelik hayat ve insanlık tarihinin bildiğimiz en büyük tabiat katliamları denk düştü. İnsan denen canlının çevreye verdiği büyük zarar ve yıkımın gözlerimizin önünde yaşandığı 21. yüzyılda yazan bir yazar olarak, bu ekolojik ve etik çöküşle onun hayatlarımıza yansıyan ahlakî ve sağlıksal yoksulluğunu önce kendim anlamak ve anlatmak zorundaydım. Yaptığım sadece budur. Bugün yaşadığımız yepyeni hastalıklar, alerjiler, iletişimsizlikler ve ona bağlı doyumsuzluk, bağımlılık, izolasyon gibi ruhsal sorunların hepsi tabiatın sahibiymiş gibi onu (toprak, orman, ağaç, denizler, dereler, göller, yabani ve evcil hayvanlar) mal gibi alıp, satmak, kesip, biçmek, delip, patlatmak, yok etmek eylemlerimizin sonucudur. Ben lise yıllarımdan beri hayat bilimlerine ilgi duyan, bu yüzden biyoloji, ekoloji ve çevre bilimleri eğitimine yönelmiş biriyim. 1991’de yayınlanan ilk romanım “İki Yeşil Susamuru”, Yeşiller Partisi’ne gönderme olarak yeşildir.

• “Su” ve “Toprak”ta olduğu gibi “Hava”da da pek çok tarihi figür satırlarınıza konuk oluyor, ayrıca kadim geleneklere, efsanelere yer veriyor, bunları yaparken de ayrıca gündemdeki kadına yönelik şiddet, ensest, doğaya yapılan müdahaleler gibi konuları da unutmuyorsunuz. Romanlarınızın nasıl bir araştırma ve hazırlık süreci var, bahsedebilir misiniz?

Sorunuzun yanıtı hem kendi romanlarımın hem de okumayı sevdiğim yazarların edebiyat işlerinin bir veya birkaç problem üzerine kurulu olmasında saklı. Ben hayatla çatıştığım yerlerde yolumu kesen engelleri, problemleri daha iyi anlayabilmek, analiz edebilmek için yazıyorum. Sorunların, çatışmaların ve tehlikelerin altında yatan nedenleri anlamaya çalışmak ve yazmak paniklememi engelliyor. O zaman da sakinleşiyor, düşünmeye, çözüm üretmeye başlıyorum. Bunu en iyi yapabildiğim ortam, hikâye anlatmak ve yazmak eylemi içinde gerçekleşiyor. Bu söylediklerim aslında o klasik “Neden yazıyorsunuz?” sorusunun da yanıtı. Bir yazar, eğer para ve şöhret için yazmıyorsa tam olarak neden yazdığını ancak yıllar içinde kavramaya başlıyor. Araştırma yapmayı ve öğrenmeyi daima çok sevdim. Bu yüzden teorik araştırmalarım (okumalar) ve yerel çalışmalarım (mekân, şehir seyahatleri, röportajlar) bir romanı en az 3-5

yılda yazabilmemin de nedenlerinden biri. Tabii yazının ve fikrin demlenmesi gibi kaygıları da olan bir yazarım.

‘ANNA KARENİNA TÜRKİYE’DE GEÇSEYDİ BAMBAŞKA BİR HİKÂYE OLURDU’

• Dörtlemenin ilk romanı “Su”, on binlerce yıllık tarihinde büyük imparatorluklara başkentlik yapan İstanbul’da, ikinci romanı “Toprak” ise doğayı kutsal sayan Hitit İmparatorluğu’nun önemli merkezlerinden Çorum’da geçiyor. “Hava”nın şehri ise adını Roma İmparatorluğu’ndan alan ve Selçuklular için de çok önemli bir yer olan Kayseri. Romanların olay akışında adeta özel bir karakter gibi yer alan bu şehirleri nasıl belirliyorsunuz?

Çok haklısınız, çünkü mekân bir romanın ana karakteridir. Örneğin “İnce Memet” romanı Toroslar yerine Alpler’de, “Anna Karanina” Rusya yerine Türkiye’de yaşasaydı, sadece mekânlar nedeniyle bambaşka hikâyeler okuyacaktık. Bu açıdan bakınca, benim “Tabiat Dörtlemesi” diye adlandırdığım romanlar, pekâla “Anadolu Dörtlemesi” olarak da okunabilir. Bu sözlerimden sonra benim değil, şehirlerin, semtlerin ve kültürlerin romanları seçtiğini söylemek şaşırtıcı olmaz herhalde? Örneğin “Ateş” romanı için, ateş renkli toprağından “kartal yuvası” kalesine ve ışıltılı parlayan farklı kültürlerden oluşmuş enerjisiyle Mardin yıllar önce aklımı başımdan alarak talip oluvermişti.

• “Tabiat Dörtlemesi”nin baş kahramanı çevre, ekoloji, temiz enerji ve hayvan hakları konusunda yazılar yazan, hak savunucusu kimliği ile öne çıkan bir kadın gazeteci: Defne Kaman. Ninesi Umay, Cumhuriyet döneminin ilk eczacı kadınlarından, şifacı ve bilge bir Kam. Hayatını sil baştan kuran Sahaf Semahat’i de unutmamak lazım. İnsanların aklında yer eden, onlarla birlikte günlük yaşamda var olmaya devam eden karakterlerinizi yaratma, oluşturma sürecinden bahsedebilir misiniz?

Benim yazarken öğrendiğim önemli yazı sırlarından biri karakterlerle ilgili. Karakter, hikâyenin lokomotifidir. Kurgu roman karakterleri tüm ayrılıkları veya uyumsuzluklarına karşın eğer yazarın kendi kültürünün ve çağının içinde yaşayan insanlarla örtüşebiliyorsa, okurların

gönlünde de kuşaklar boyu yaşayabilme şansına kavuşuyor. Hâlit Ziya Uşaklıgil'in Bihter ve Nihal'i, Reşat Nuri Güntekin'in Çalığı Feride ve Kâmuran'ı, Adalet Ağaoğlu'nun Aysel'i benim ilk gençliğimde hayran olduğum roman karakterlerindendi. Onlar o kadar bizden ve öyle canlı ki, bu memlekette onların adlarını çocuklarına veren yüzlerce aile vardır. Herhalde bu yazarlara çok hayran olmuşum ki, şimdi benim roman karakterlerim Ada, Tuna, Aras, Nilsu, Teo, Defne ve Umay çocuklarımıza ad oluyor. Bir yazara okurlarının verebileceği en büyük ödül bu olmalı. Teşekkür ediyorum.

'MİZAH VE İRONİ İLE OKURU SORGULAMAYA YÖNELTMEYİ SEVİYORUM'

• Romanlarınızın vazgeçilmezi kadınlar olduğu gibi ayrıca "Hava"da Anadolu'daki ilk Selçuklu şifahanelerinden birini kuran kadın sultan Gevher Nesibe ve fanatikler tarafından acımasızca katledilen matematikçi ve felsefeci Hypatia gibi güçlü kadınlar da satırlarınıza konuk oluyor. "Hava"da "Şu anda böylesine tükenmeye yüz tutmuş bir dünyada yaşamamızın nedeni mayamızda hep var olan anaerkillikten uzaklaşmak" demek istediğiniz gibi bir düşünceye kapıldım okur olarak, ne dersiniz?

Dünyayı binlerce yıldır sadece kadınlar yönetseydi, bütün krallar, sultanlar, din adamları, tarih yazıcıları, mimarlar, şairler, yazarlar, yargıçlar/kadılar kadın olsaydı, bütün mal varlığıyla paranın yüzde 99'u kadınlara ait olsaydı ve dünya devamlı savaşlar içinde kan gölüne dönse, bu sırada milyonlarca çocuk devamlı açlıktan ölse, savaşlara ayrılan paranın sadece bir yıllığı ile dünyadaki açlık ve eğitim sorunu çözülecek olsaydı, bu arada para ve güç uğruna her çeşit tabiat kıyımı yapılsa, erkeklerin ne giyeceğinden, nasıl yaşayacağına dek hayatları kadınlar tarafından kontrol edilse, boşanmak isteyen erkekler karıları tarafından öldürülseydi herhalde bu tablodaki korkunç başarısızlığa çoktan "Yeter artık dur!" denirdi. İşte bütün bunlar erkekler tarafından binlerce yıldır yapılıyor ve sanki

normalmiş gibi kabullenilmesi bekleniyor. Sanki bu sefil düzenden başka şansımız yokmuş gibi bize yanlış giden sistem dayatılıyor. Ben kitaplarımda böyle olağanlaşmış anormallikleri hikâye içinde anlatmayı, mizah ve ironiyle okuru her kabullendiği kuralı, fikri sorgulamaya yöneltmeyi seviyorum. Benim sevdiğim yazarlar da beni hâlâ dürtmeyi ve sarsmayı başaran kalemler. Tabiatın parçası olduğumuzu unutup, ona efendilik etme kibrine ve açgözlülüğüne kapıldığımız gibi aynen kadının da insan, hatta hayatın devamını sağlayan (biyolojik ve işgücü olarak) insan olduğunu unutuşumuz birbirine bağlı. Bugün dünyanın içine düştüğü tıkanma, mutsuz, başarısız ve çok zalim insanlık hâllerinin kökeni tabiat ve kadına yapılan haksızlık ve zulüm.

• Ekoloji, tabiat, eski kültürler ve inançlar konuları hakkında çok fazla okuma yaptığınızı biliyoruz. Söyleşimizin sonunda hayatınızda önemli yer eden, sizi çok etkileyen birkaçını Solunum Aktüel'in meraklı okurlarıyla paylaşabilir misiniz?

Özellikle önereceğim kitaplar; Ağaçların Gizli Hayatı (Peter Wohlleben), Deli Dumrul'un Bilinci-Psikomitoloji (Bilgin Saydam), Kutadgu Bilig (Yusuf Has Hacip- Reşit Rahmeti Arat çevirisiyle.)

Teknoloji Aktüel

Dijital dünyada ‘sesler’ yükseliyor

Yapay zeka ve ses tanıma teknolojisinin gelişimi ile birlikte dijital dünyanın yükselen trendi “ses” oldu. Giderek daha çok insan arama motoruna yazmak yerine seslenmeyi ya da telefonundaki dijital asistanından bir şeyler istemeyi tercih ediyor. Çünkü sesli aramalar, dokunmatik ekranlardan bile daha pratik, hayatı daha fazla kolaylaştırıyor. Ses tanıma teknolojisi gelişimini sürdürürken, sesli aramaların payının önümüzdeki 2 yılda yüzde 50’yi aşması bekleniyor.

>>Sinan Cem Çamözü

Arama motorlarının ortaya çıktığı 1990’larda, bilgisayar başına oturmak şarttı. İnternete sadece masaüstü bilgisayarlardan bağlanıldığı o yıllarda, bilgi edinmek istediğiniz konuyu, merak ettiğiniz soruyu yazıyor ve web sitesinde bulunan sayfaları okuyarak amacınıza ulaşabiliyordunuz. AltaVista, Yahoo, Google derken, Bing, Yandex ve yerli arama motoru Yaani gibi alter-

natifler hayatımızda yerini alırken, mobil teknoloji devrimi ile birlikte internet cebimize de girdi. İsteddiğimiz zaman, istediğiniz yerden internete bağlanabilmemize olarak tanıyan mobil teknoloji, dijitalleşme hızımızı artırırken, yapay zekanın (AI - Artificial Intelligence) devreye girmesiyle birlikte cep telefonlarımız ve makineler giderek akıllandı.

CEBE GİREN ASİSTANLAR

Şüphesiz mobil cihazların zekasını bize ispatlayan en önemli uygulamalardan biri; dile gelmeleri oldu. Apple'ın Siri'yi bizlerle tanıştırdığı 2011 yılında, "Kişisel Dijital Asistan" kavramı da gündemimize girdi. Türkçe konuşmaya başladığı 2015 yılında Siri'nin aklının sınırlarını zorlayarak aldığımız komik cevaplara gülerken geleceğin en önemli teknolojilerinden biri ile tanıştığımızı tam olarak anlayamamış olabiliriz. Ancak zaman gösterdi ki, dijital dünyada iletişimin tek yolu yazı değil. Ses, birbirimizle olduğu kadar makineler ile iletişimde de önemli. Siri'nin hemen ardından diğer teknoloji firmalarının akıllı asistanlarını bir bir piyasaya sürmesi de bunun göstergesi oldu. Google "Google Asistan"ı ve "Ok Google'ı, Microsoft "Cortana"yı ve Samsung "Bixby"i tanıtırken, telefonumuzla, bilgisayarımızla konuşarak anlaşmak olağan bir hal aldı. Ses tanıma teknolojisi henüz mükemmele erişme de, sesli komut vermek ve gelen sesli yanıtı dinlemek giderek benimsendi.

EVDEKİ AKILLI YARDIMCILAR

Bunda şüphesiz telefonlarımızdaki asistanlar kadar, akıllı ev asistanlarının da büyük etkisi oldu. Bir yandan akıllı ev sistemleri yaygınlaşırken, diğer yandan "akıllı hoparlör" olarak tanıtılan cihazlarda yer alan yapay zeka destekli ev asistanları günlük hayattaki yerlerini almaya başladı. Yakında Türkçe konuşmasını beklediğimiz Alexa, bu konuda öncülük yaptı. Amazon'un 2014 yılında satışa sunduğu Echo adındaki akıllı hoparlör ile birlikte evlere giren dijital asistan Alexa, haberlerden hava durumuna, alışveriş listesi oluşturmaktan taksi çağırma, müzik çalmaktan kitap okumaya kadar yüzlerce işi üstlendi. Ne istediğinizi söylemenizin yeterli olduğu Alexa, bu arenada yalnız kalmadı; Google Home Hub, Apple HomePod adını verdiği akıllı hoparlörle piyasaya girdi. Kısa bir süre önce Samsung da Bixby asistan desteği ile Samsung Galaxy Home'u piyasaya süreceğini duyurdu.

Bütün bu gelişmeler gösteriyor ki, dijital dünyada sesler yükselmeye devam edecek, dijital asistanların yetenekleri artarak devam edecek. Yapılan işbirlikleri sayesinde pek çok farklı marka tarafından üretilen cihazlarla uyumlu hale gelen dijital asistanlar, yakın zamanda çok daha fazla alanda hizmet veriyor olacak. Alexa'nın Ford, Hyundai, Volkswagen gibi otomobil firmaları ile yaptığı anlaşmalar da bunun bir örneği. Anlaşılan kişisel dijital asistanlar yakında evden dışarı çıkacak.

SES ENTEGRASYONU SÜRÜYOR

Sesli arama ve diyaloga dayalı etkileşim şeklinde devam eden bu gelişme, bugünlerde pazarlama dünyasına da entegre edilmeye çalışılıyor. Şimdiden pek çok şirket, arama motoru pazarlaması stratejilerinde sese daha fazla yer ayırırken, sesli aramalarda önde çıkmak için etkin anahtar sözcükler ve cümleler bulmaya çalışıyor. Haliyle 2019 dijital trendleri arasında sesli aramalar da yer alıyor. Bu yıldan itibaren e-ticaret sitelerinde arama opsiyonu olarak ses ile arama özelliğinin yaygınlaşması bekleniyor. Bunun bir nedeni, mobil üzerinden gelen trafiğin artması ise diğeri de asistan yazılımları aracılığı ile sesli aramalarda görülen artış. Hem arama motorları üzerinde hem de doğrudan cihaz üzerinden yapılan

sesli aramalar, kullanıcıların hayatını kolaylaştırdığı için giderek önem kazanıyor. Yapılan araştırmalar 2020 yılına kadar tüm internet aramalarının yüzde 50'sinin sesli olacağı yönünde. ABD'de bu oran şimdiden aşılmış durumda. Mastercard'ın hazırladığı rapor, ABD'de, tüketicilerin yüzde 60'ının ses komutlarıyla alışveriş yaptığını gösteriyor. Bu oran Avrupa'da yüzde 20 civarında. Rapora göre, tüketici alışveriş kolaylığının yanı sıra sesli komut vermekten, sanal asistanlarla ve chatbot'larla konuşarak alışveriş yapmaktan hoşlanıyor.

Kabul edelim ki; dokunmatik ekranlar ile kolaylaşan hayat, sesle çalışan cihazlarla daha da kolaylaşacak. Sesle çalışan cihazların yükselişini izlemeye devam edeceğiz. Yapmamız gereken bizden sesli komut bekleyen işletim sistemleri ile diyalog kurmaya alışmak. Çünkü yapılan çalışmalar gösteriyor ki; yakında sadece "Saati 7'ye kur", "Annemi ara" gibi robotik komutlar vermek zorunda kalmayacağız. "Kahve saatim geldi" dediğimizde dijital asistanımız akıllı cezveye "çalış" komutu gönderirken, bize de evden çıkarken "Hava yağmurlu yanına şemsiye al" gibi tavsiyelerde bulunacak.

HER YERDEN SES ÇIKIYOR!

Dijital dünyada sesin yükseldiği tek yer aramalar ya da asistanlar değil. Pek çok alanda sesin öne çıktığını gözlemliyoruz. Bu teknolojiden yararlanmak için özel bir çaba harcamasak bile zaten birçok yerde karşımıza çıkıyor. Mesela, bankayı arıyorsunuz ve alışık olduğunuz üzere karşınıza sesli yanıt sistemi çıkıyor. Bugüne kadar seçenekleri simgeleyen rakamı tuşlamanızı isteyen sistem, artık sadece kendisi konuşmuyor sizden de konuşmanızı istiyor. Ne istediğinizi söylediğinizde ilgili bölüme yönlendiriyor. Ya da cep şubede 'çalışan' mobil asistan ile konuşarak işlem yapabiliyorsunuz. İşte birkaç örnek daha:

- ▶ Sesli platformlara olan ilgi, müzik piyasasında da kendini gösteriyor. Pandora, Spotify gibi online müzik kanalları giderek popülerleşirken, dijital ses platformlarının reklam gelirleri de artıyor.
- ▶ Yeni bir mecra olarak Podcast dijital dünyadaki yerini alıyor. YouTube gibi kendi ekosistemini oluşturan video içerikler popülerliğini korusa da, Apple'ın hayatımıza soktuğu Podcast uygulaması, dinlenebilir içeriği cazip kılıyor. Türkçe içeriğin de yavaş yavaş arttığı bu mecra, herkese yayıncı olma fırsatı da sunuyor.
- ▶ Bankacılıktan alışverişe, medyadan eğlenceye pek çok sektörde chatbot uygulaması yaygınlaşıyor. Yapay zekâ tabanlı teknolojilerden beslenen chatbot'lar artık kullanıcılar ile sadece yazışmıyor, sesli diyaloglar da kuruyor.
- ▶ Sesli komut ile alışveriş deneyimi için gelecek yılları beklemenize gerek yok. Facebook Messenger'in arama sekmesine bu hizmeti veren markalardan birinin adını yazıp, chatbot üzerinden sohbet ederek sipariş oluşturmanız mümkün.
- ▶ Geçtiğimiz günlerde Google ile işbirliği yapan H&M Home, sesli komutlarla ürün satın alma olanağı sunuyor. Bu alışveriş Android işletim sistemini destekleyen akıllı telefonlar ve Google Home akıllı cihazı üzerinden sesli komut verilerek yapılıyor.
- ▶ Sese değer veren bir mecra da WhatsApp. Yazışmanın yanı sıra sesli mesaj ve internet üzerinden konuşma olanağı sunan WhatsApp, grup sohbetlerine toplam 4 kişiye kadar sesli konuşmayı sağlayan buton ekledi. Gelen güncelleştirme ile rehberinizde kayıtlı olan 3 kişiyle beraber, aynı anda sesli sohbet etmenizi sağlıyor.

Yaşam Aktüel

2018'in izlenmesi gereken 10 belgeseli

>>Nilgün Karataş

Game of Thrones kadar merakla beklenmiyor, La Casa de Papel kadar konuşulmuyor olabilirler. Yeni nesil TV platformlarının hayatımıza girmesi ile birlikte dizilerin yükselişe geçtiği bir dönemdeyiz. Ancak bu durum belgesel dünyasının sakin olduğu, yeni işler çıkmadığı anlamına gelmiyor. Belgesel yapımcıları dizilerin ve filmlerin kurgusallığından sıkılıp gerçek hikayeleri merak edenler için birbirinden ilginç alternatifler sunuyor. Discovery Chanel, National Geographic, BBC Earth, İz Tv gibi kanalların yanı sıra Netflix gibi platformlar sayesinde, neredeyse her konuda onlarca belgesel film izleyebiliyoruz. Bu bol seçenek arasından biz de geçen yılın en çok izlenen ve en çok konuşulan belgesellerini derledik. İşte listemize giren 10 muhteşem belgesel:

1 DIRTY MONEY

Alex Gibney'in hazırladığı 'Dirty Money' (Kirli Para) belgesel dizi, geçen yıl alanında Netflix'in en dikkat çeken yapımlarından biri oldu. Konusu "Yalanlar üzerinde yükselen kurumsal imparatorluklar. Dünyayı sarsan skandallar. "Aşırı açgözlülük, küstahlık ve yozlaşma konulu 6 gerçek hayat öyküsü" şeklinde özetlenebilen bu belgesel dizi, her bölümde ayrı bir vakayı işliyor. İş dünyasının kirli yüzünü konu edinen Dirty Money, final bölümünde ise Trump Organization'u inceliyor. Olayları farklı bir pencereden görmemizi sağlayan belgesel, uyandırdığı merak duygusu ile bir çırpıda izleniyor.

2

FAHRENHEIT 11/9

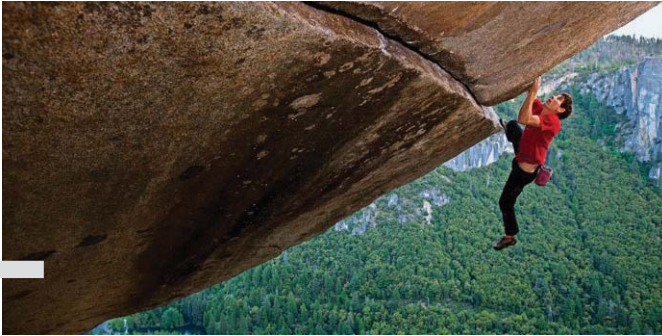
Oscar ödüllü yönetmen Michael Moore'dan söz edilince akla ilk eden Fahrenheit 9/11 belgeseli geliyor. Tüm zamanların en çok gelir getiren belgeseli olan Fahrenheit 9/11'de 11 Eylül olaylarını ele alan ve odağına dönemin başkanı George W. Bush'u koyan usta yönetmen, yeni belgeseli ile de siyasi taşlamalarına devam ediyor. Bu kez Moore'un mercek altına aldığı isim elbette ABD Başkanı Donald Trump. Adını ve çıkış noktasını Trump'ın 9 Kasım 2016 tarihinde başkan oluşu olarak belirleyen belgesel, kışkırtıcı bir bakış açısı ile "Buraya nasıl geldik ve buradan nasıl çıkacağız" sorularına yanıt arıyor.

CHEF'S TABLE

Dünyanın en iyi şeflerinden altısının dünyanın farklı köşelerindeki restoranlarına konuk olduğumuz ilk sezonundan bu yana keyifle izlenen Chef's Table, 5'inci sezonu ile geçen yıl bizlere bir sürpriz yaptı. 2015 yılından bu yana her sezon yeni şefleri konu edinen belgesel, farklı kültürleri yaratıcı yemekler ve baştan çıkarıcı tatlılar üzerinden anlatıyor. Belgesel yeni yeni sezonunda izleyicilerini Philadelphia, İstanbul, Bangkok ve Barselona'da yemek kültürünü yansıtan 4 yenilikçi şefle tanıştıyor. İkinci bölümü İstanbul Kadıköy'deki Çiya restoranların kurucusu Musa Dağdeviren'e ayıran Chef's Table, Türkiye'nin kendine özgü hallerini unutulup gitmesini istemediği bölgesel yemekler üzerinden anlatıyor.

FREE SOLO

Herhangi bir emniyet aleti ve ip kullanılmadan yapılan kaya tırmanışına "Free Solo" deniyor. Bir National Geographic belgeseli olan 2018 yapımı Free Solo'da Dağcı Alex Honnold'un kariyerinin en zorlu tırmanışını konu ediniyor. ABD'nin Yosemite Ulusal Parkı'nda bulunan dev granit kaya El Capitan'a free solo tırmanışı yapan ilk kişi olan Honnold, bu belgeselin kahramanı. Araya aşkın girmesi ile işler biraz karışsa da Honnold bizlere, tutku kadar odaklanmanın önemini de gösteriyor. Heyecanlı bir tırmanışı muhteşem kamera açıları ile sunan belgesel, hepimizin merak ettiği o sorunun yanıtını da arıyor: Bunu neden yapıyorsun?

THREE IDENTICAL STRANGERS

Dünyanın en iyi şeflerinden altısının dünyanın farklı köşelerindeki restoranlarına konuk olduğumuz ilk sezonundan bu yana keyifle izlenen Chef's Table, 5'inci sezonu ile geçen yıl bizlere bir sürpriz yaptı. 2015 yılından bu yana her sezon yeni şefleri konu edinen belgesel, farklı kültürleri yaratıcı yemekler ve baştan çıkarıcı tatlılar üzerinden anlatıyor. Belgesel yeni yeni sezonunda izleyicilerini Philadelphia, İstanbul, Bangkok ve Barselona'da yemek kültürünü yansıtan 4 yenilikçi şefle tanıştıyor. İkinci bölümü İstanbul Kadıköy'deki Çiya restoranların kurucusu Musa Dağdeviren'e ayıran Chef's Table, Türkiye'nin kendine özgü hallerini unutulup gitmesini istemediği bölgesel yemekler üzerinden anlatıyor.

DARK TOURIST

Gazeteci David Farrier, bu belgeselde dünyanın farklı yerlerini geziyor. Ancak bu gezi bilindik turistik merkezleri içermiyor. Farrier, kimsenin size tavsiye etmeyeceği, tuhaf ve kimi zaman tehlikeli yerleri ziyaret ediyor. İlk sezonu 7 bölümden oluşan Dark Tourist'te (Kara Turist) Farrier, nükleer bir göl ya da lanetli bir orman gibi sıradışı yerlerde dolaşıyor. Her bölümde 3 farklı yeri gezen Farrier'in, bazı izleyiciler tarafından yüzeysel bulunduğunu da söyleyelim. Özellikle 5'inci bölümdeki Kıbrıs gezisinde aktardığı izlenimler yetersiz ve taraflı bulunuyor. Yine de Dark Tourist, farklı destinasyonları merak edenler için iyi bir seçim olabilir.

WILD WILD COUNTRY

Oregon çölünün ortasında ütöpik bir şehir. Yaşam tarzları ile dikkat çeken bir tarikat. Ve tartışmalı bir lider. Daha ne olsun? Gerçek hayat hikayelerini seviyorsanız 'Wild Wild Country'yi (Vahşi Kırlar) belgeseli de mutlaka ilginizi çeker. Kitapları Türkçe olarak da yayınlanan spritael guru Osho'nun (Gerçek adı ile Bhagwan Shree Rajnees) liderlik ettiği tarikatın etrafında dönen olaylar, 6 bölümlük ilginç bir belgesel olarak karşınızda. Çorak toprakları satın alarak kendi şehrini kuran tarikatın, yerel halkla sürtüşmesi, durumun ulusal çapta bir skandala dönüşmesi derken FBI'nın devreye girmesi Wild Wild Country'yi her bölümde giderek ilginçleşen bir belge-sele dönüştürüyor.

WON'T YOU BE MY NEIGHBOR?

Fred Rogers, ülkemizde çok bilinen bir isim olmayabilir. Ancak Won't You Be My Neighbor, geçen yılın en beğenilen belgesellerinden biri olarak izlenecekler listemize girmeyi hak ediyor. Şüphesiz bu başarıda Akademi ödüllü yönetmen Morgan Neville'nin emeği kadar, belge-sele konu olan TV programcısı Rogers'ın yaşam öyküsünün payı da bulunuyor. Rogers, 1968-2001 yılları arasında ABD'de yayınlanan "Mr. Roger's Neighborhood" programı ile tanınıyor. Kuklaları ile çocukları hem eğlendirmeyi hem de öğretmeyi amaç edinen Rogers'ın hayatının bilinmeyen taraflarını da anlatan belgesel, ilham verici bir hikaye anlatıyor.

THE MOST UNKNOWN

Çok eski sorulara yeni cevaplar arıyorsanız The Most Unknown (Bilinmeyenin Peşinde), tam size göre bir belgesel. Emmy ödüllü yönetmen Ian Cheney, 1,5 saatlik bu belgeselde dünyanın farklı yerlerinde çalışan, fizikten psikolojiye, mikrobiyolojiden nörobilime farklı disiplinlerle uğraşan 9 bilim insanını buluşturuyor. Amaç, derin varoluşsal sorunları araştırarak ortak bir zemin oluşturmaya çalışmak. Birbirlerini ziyaret eden bilim insanları "Hayat nasıl başladı?", "Gerçekten ne kadar biliyoruz?" "Zaman nedir?" gibi cevabını merak ettiğimiz sorulara yanıt ararken, disiplinlerarası işbirliğinin gerçek potansiyelini de ortaya koyuyor.

DYNASTIES

Doğa belgeseli severleri de unutmak olmaz. Bu alanda Planet Earth serisi ile haklı bir üne sahip olan BBC Earth, 2018 yılını bitirirken yine çok konuşulacak bir yapıyı yayına aldı. 22 Kasım'da gösterime giren yeni belgesel dizisi Dynasties (Soylar), 5 bölümden oluşuyor. Aileler, liderler ve kahramanlar üzerinden her bölümde ayrı bir hayatta kalma mücadelesi konu ediliyor. Senegal'de hiyerarşideki yerini korumak için savaş veren şempanzeden Kenya'da, erkeklerin dışladığı, güçlü bir dişi aslana, Zimbabwe'de anne-kız Afrika yaban köpeklerinin kavgasından Hindistan'da yavrularını düşmanlara ve insanlara karşı korumaya çalışan bir dişi kaplana Soyalar, izleyiciye sinematik ve duygu yüklü bir doğa belgeseli sunuyor. Seslendirenin Sir David Attenborough olması da bu belgeselin diğer bir güzelliği.

Yaşam Aktüel

İtalya'nın güzel, şişman ve bilge şehri: **BOLONYA**

TÜSAD'ın yanı sıra dünyanın en önemli solunum derneklerinin katılımıyla 2018'in Kasım ayında gerçekteşen COPD Med 2 Sempozyumu'na da ev sahipliği yapan İtalya'nın Bolonya şehri, sakinliği, muhteşem mimarisi ve harikulade lezzetleriyle keşfedilmeyi bekleyen bir hazine. Kardeşleri Roma ve Floransa kadar meşhur olmasa da gerek Türkiye'den ulaşımın kolaylığı gerek İtalya'nın önemli merkezlerine yakın oluğu nedeniyle Bolonya daha çok ilgiyi kesinlikle hak ediyor.

>> Ezgi Aktaş

Bir şehir düşünün ki, bir yandan Ortaçağ mimarisinin izlerini taşıyan binaları ve kıvıla çalan sokaklarıyla gezginleri büyülerken, diğer yandan da lezzetli mi lezzetli mutfağıyla gastronomi tutkunlarını mest etsin. Bütün bunların hepsi nerede var diye sorarsa-

nız, cevabı hiç şüphesiz İtalya'nın Emilia Romagna bölgesinde yer alan Bolonya olacaktır. Bolonya'ya atfedilen üç isim aslında şehri özgün ve çekici kılan tüm özellikleri özetliyor. Zengin mutfak kültürüne ithafen "La Grassa" (Şişman), kiremit ren-

gi mimarisi ve politik geçmişi nedeniyle “La Rossa” (Kızıl) ve bünyesinde dünyanın en eski üniversitesini barındırdığı için de “La Dotta” (Bilen) diye anılan Bologna, güzelliğiyle hem daimi sakinlerinin hem de kısa süreliğine uğrayan ziyaretçilerin kalbini alıyor. Yağan yağmurda ıslanmayan kemerli sokakları ve kırmızı tonlarındaki büyüleyici binalarıyla özgün bir hava yakalayan Bologna, aynı zamanda gençlik enerjisinin sokaklarından taştığı bir öğrenci şehri. Dünyanın en eski üniversitesi olarak anılan Bologna Üniversitesi, 1088 yılında kurulmuş. Kurulduğu günden bu yana pek çok öğrencinin eğitim almak ve entelektüel açıdan gelişmek için akın ettiği üniversitenin ünlü mezunları arasında Dante, Erasmus, ve Guglielmo Marconi gibi isimler bulunuyor. Günümüzde de uluslararası değişim programları ile dünyanın dört bir yanından gelen öğrencileri buluşturmaya devam eden Bologna Üniversitesi, İtalya’nın en çok talep gören devlet üniversitelerinden biri.

ŞİŐMAN LAKABINI SONUNA KADAR HAK EDEN ŞEHİR

Küçük ve kompakt yapısıyla yürümeyi seven gezginler için ideal bir rota olan Bologna, şehirdeki bisiklet yolları, atmosferik sokakları, şehrin her köşesine yayılmış galeri ve sanat merkezleriyle İtalya’nın en yaşanılabilir şehirleri arasında yerini sağlamlaştırmış. Bologna’yı hafızalara kazıyan bir özelliği daha var ki, o da muhteşem lezzetlerle dolu mutfak kültürü. Akdeniz ve İtalyan mutfağını harmanlayan lezzetleri, müthiş peynirleri ve özenle üretilen şaraplarıyla Bologna, kendisine verilen La Grassa, yani şişman lakabını sonuna kadar hak ediyor. Tam bir İtalyan şehrine yakışır şekilde slow food, yani yavaş yemek tarzını başarıyla sunan Bologna mutfağından dünyaca ünlü bir de sos doğmuş: Bolonez. Ünlü Bologna sınırlarını aşarak tüm dünyaya taşan Bolonez sosunu doğduğu yerde, en orijinal haliyle tatmak, Ağustos ortasında masmavi bir denizin kıyısına gidip yüzmeden dönmeye benzer demek yanlış olmaz.

Bolonya, eşsiz güzellikteki mimarisi, damakları şenlendiren lezzetleri ve canlı sosyal yaşamıyla İtalya'nın mutlaka görülmesi gereken şehirleri arasında. Üstelik ucuz ve sık uçuş seçenekleriyle Türkiye'den ulaşım da çok kolay. Bir kere Bolonya'ya varduktan sonra Roma, Venedik ve Floransa'ya da zahmetsizce trenle gidebilme imkanı da cabası! Bütün bunlar bir araya gelince Bolonya'da keyifli bir tatil için hiçbir bahane kalmasa gerek.

BOLONYA'DA NERELERE GİDİLİR?

► PIAZZA MAGGIORE

Genellikle tüm Avrupa şehirlerinde şehrin kalbinin attığı bir ana nokta vardır. Bolonya'nın kalbi de Piazza Maggiore. Şehrin sakinlerinin gece gündüz bir araya gelip yiyip içtiği ve eğlendiği bu meydanda siz de Bolonyalıların arasına karışarak şehrin tadını çıkarabilirsiniz.

◀ SAN PETRONIO BAZİLİKASI

Piazza Maggiore'de yer alan San Petronius Bazilikası, Bolonya'nın en önemli yapılarından biri olma özelliğini taşıyor. Yapıldığı tarihte dünyanın en büyük kilisesi olarak tasarlanmış olmasına rağmen Vatikan'dan gelen tepkiyle fonlar kesildiği için yarım kalıyor. Günümüzde en büyük gibi bir sıfat taşımasa da yine de muhakkak görülmesi gereken bir yer.

▲ PALAZZO COMUNALE

Piazza Maggiore'nin batısında yer alan bu tarihi yapı, 1336'dan bu yana varlığını sürdürüyor. Halk sarayı olarak hizmet veren ve tarihi ve mimari görkeminin yanı sıra bünyesinde sergilenen Ortaçağ'dan 19. yy'a uzanan tablolar ve Biblioteca Salaborsa adını taşıyan halk kütüphanesiyle Palazzo Comunale, sanat severlerin Bolonya'daki uğrak noktalarından birisi.

► ASINELLI VE GARISENDA KULESİ

Bu zamana kadar İtalya dendiğinde aklınıza hep Pisa Kulesi gelmiş olabilir ama Bolonya'daki Asinelli ve Garisenda Kuleleri de en az ünlü arkadaşı kadar ilgiyi hak ediyor. Asinelli Kulesi'ne 498 basamaklık dar ve dik merdivenle çıkılıyor. Biraz zahmetli bu tırmanışı göze alırsanız tüm Bolonya'yı kuş bakışı görme keyfini yaşayabilirsiniz. Hem Bolonya'nın lezzetlerini tattıktan sonra biraz harekete ihtiyacınız olacaktır. Hemen yanındaki Garisenda Kulesi ise arkadaşı kadar uzun olmasa da yine de görülmeye değer.

